

2024

Uitvoeringsprogramma fysieke leefomgeving

Addendum op het Integraal
Uitvoeringsprogramma 2024 en jaarverslag
2023 Vergunningverlening, Toezicht en
Handhaving

Zoë Pater
Gemeente Twenterand
B&W 16 april 2024

Inhoudsopgave

Nadere uitwerking	2
Bouw/Sloop/Monumenten/Ruimtelijke Ordening VTH	2
VTH - Milieu (ODT) en Asbestbodem.....	4
Bijlagen	9
Bijlage 1 JV 2023 Brandweer Twente	9
Bijlage 3 JV 2023 ODT	12

Nadere uitwerking

Bouw/Sloop/Monumenten/Ruimtelijke Ordening VTH

Tot de VTH-taken binnen de specialisaties Bouw/Sloop/Monumenten en RO behoren het tijdig afhandelen van aanvragen, meldingen en (principe)verzoeken, het uitvoeren van controles op de verleende vergunningen als ook op de naleving van de bestemmingsplannen en het behandelen van klachten/meldingen. De Brandweer Twente is verantwoordelijk voor de gebruikscntroles brandveiligheid. Over de activiteit 'sloop' dient opgemerkt te worden dat sloop met asbest een milieu gerelateerde activiteit is en om die reden is overgedragen aan de ODT.

Doelen, indicatoren en streefwaarden

Vanuit het programma Ruimte is het beoogd maatschappelijk effect *'In Twenterand is het prettig wonen en werken'*. Voor de VTH-taken binnen de specialisaties Bouw/Sloop/Monumenten en RO zijn de volgende, uit de doelenboom afgeleide doelen, indicatoren en streefwaarden van belang voor het waarborgen van het beoogd maatschappelijk effect:

Doel	Subdoel	Onderdeel	Indicator	Streefwaarde 2023	Streefwaarde 2024
Betere toedeling van functies in de fysieke leefomgeving	Werken volgens de Ow en Wkb	Vergunningverlening	Aantal van rechtswege verleende vergunningen	2	nvt
			Aantal verleende omgevingsvergunningen voor het bouwen van gebouwen met een woonfunctie	nvt	80
			Aantal verleende omgevingsvergunningen voor het bouwen van gebouwen met een maatschappelijke functie	nvt	2
			Aantal verleende omgevingsvergunningen voor het bouwen van gebouwen met een bedrijfsfunctie	nvt	7
		Toezicht en Handhaving	Aantal bestuurlijke (her)controles bouw/sloop in handhavingssfeer	2	3
			Aantal bestuurlijke (her)controles RO in handhavingssfeer	6	9
			Aantal behandelde klachten	30	21
			Aantal behandelde handavingsverzoeken	nvt	17
			Aantal bestuurlijke (her)controles brandveiligheid in handhavingssfeer	3	2
		Ruimtelijke ontwikkeling	Ontwikkelen bestemmingsplannen	7	nvt

Naast doelen, indicatoren en streefwaarden uit het programma Ruimte, hanteren we voor dit UP ook doelen, indicatoren en streefwaarden uit het VTH-beleid. In de subparagraaf *'Processtap 1 & 2: Prioriteiten & doelen en Strategie'* van de paragraaf *'Kwaliteitscriteria deel 2: Procescriteria'* werd al genoemd dat we in 2023 gestart zijn met het actualiseren van het VTH-beleid. In het VTH-beleid van de gemeente Twenterand zijn doelen en indicatoren opgenomen voor het uitvoeren van de VTH taken op het gebied van bouwen, ruimtelijke ordening, brandveiligheid en openbare orde en veiligheid opgenomen. We zijn voornemens om in 2024 streefwaarden te ontwikkelen die aansluiten op de indicatoren uit het VTH-beleid. De (concept)doelen en indicatoren zijn opgenomen in bijlage 6 van dit UP.

VTH - Brandveiligheid

Het toetsen aan de normen brandveiligheid bij bouw en de organisatie van evenementen is voor zover van toepassing een taakonderdeel van het team Omgeving, specialisatie Bouw. Daarbij wordt, waar het specifiek gaat om woningen, getoetst door de vakspecialist Bouw en waar het gaat om bouwwerken binnen de categorie 'Publiek' (scholen, zorg etc.) en bedrijven de toets overgedragen aan de specialisten van de Brandweer Twente. Bij evenementen is in veel gevallen een combinatie gebruikelijk.

Brandweer Twente (hierna: de Brandweer) is tevens belast met de taakuitvoering op het gebied van advisering en toezicht brandveiligheid. De gemeente Twenterand is als bevoegd gezag (eind)verantwoordelijk voor deze taak en de daaruit voortvloeiende bestuursrechtelijke handhaving (juridische procedure). De maatschappelijke doelstelling hierbij is het realiseren van een hoogwaardige uitvoering van taken en gezamenlijke projecten op het gebied van toezicht en het leveren van een relevante bijdrage aan meer veiligheid en betere naleving in Twente.

Risicoanalyse

In het Beleidsplan VRT (2019-2024), het Regionaal kader evenementenveiligheid VRT en het 'Risico Afwegingsmodel Toezicht Brandveiligheid' (afgekort: RAT) is door middel van een risicoprofiel de prioriteit voor de werkzaamheden bepaald. De doelen reflecteren deze prioriteit.

Evaluatie 2023

De Brandweer Twente doet verslag van haar taken in een separaat jaarverslag. In maart 2024 is het concept jaarverslag van de Brandweer vervangen door een definitieve versie van het jaarverslag.

Daarin valt op dat de Brandweer relatief vaak (in 14 van de 55 gevallen) een negatief advies heeft afgegeven voor bouwen en brandveilig gebruik. De Brandweer geeft daarover het volgende aan:

"Voor het onderdeel koude rookverspreiding blijft het noodzakelijk om ontbrekende gegevens te vragen. Dit komt mede omdat is gebleken dat, om op een goede manier invulling te geven aan deze eisen, er nog maar beperkt gecertificeerde oplossingen zijn. Om faalkansen te verkleinen hebben we afgelopen half jaar vaker negatief moeten adviseren, omdat het onderdeel koude rookverspreiding onvoldoende was uitgewerkt in de aanvraag."

Ook rondom vergunningaanvragen voor evenementen blijkt dat de Brandweer in 2023 relatief vaak (in 7 van de 18 gevallen) een negatief advies afgegeven. Ze geven daarover het volgende aan:

"In 2023 hebben we onze adviezen, bij vergunningaanvragen voor evenementen die niet voldeden aan wet- en regelgeving, krachtiger aangezet door concrete aandachtspunten op te nemen in de adviesbrief. In de cijfers is te zien dat hierdoor vaker negatief/niet akkoord als resultaat naar voren komt. We merken dat het hierdoor duidelijker is dat een evenement nog onvoldoende veilig is. De boodschap is scherper waardoor we meer impact hebben."

Volgens het concept jaarverslag van de Brandweer stonden er voor 2023 50 controles in het kader van brandveilig gebruik op het programma en hebben er in 2023 48 controles plaatsgevonden. In het definitieve jaarverslag van de Brandweer stonden er 35 controles op het programma voor 2023 en hebben er 49 plaatsgevonden. In vergelijking met de conceptversie heeft er één extra controle brandveilig gebruik logies plaatsgevonden in 2023 en zijn de 15 controles brandveilig gebruik woongebouwen die op het programma stonden voor Q4 van 2023 uit de prognoselijst gehaald.

Het verschil is ontstaan doordat de Brandweer een andere periode aanhoudt dan de gemeente Twenterand. De Brandweer hanteert de periode van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2023.

Het naleefgedrag is binnen alle thema's ongeveer gelijk aan voorgaande jaren. De gebreken hebben vooral betrekking op de brandcompartimentering (50%) en het onderhoud van installaties (35%). Verder hebben we geen bijzonderheden geconstateerd.

Het aantal controles (brand)veiligheid bij evenementen en ad hoc controles brandveiligheid zijn ongewijzigd gebleven.

Conclusie

In 2023 zijn de taken op het gebied van advisering en toezicht brandveiligheid adequaat uitgevoerd. Het aantal bestuurlijke (her)controles brandveiligheid in handhavingssfeer is 2 (<3 van het totaal aantal controles). Het betreft hier een hercontrole als gevolg van een opgelegde last onder dwangsom. Er was dus in 2 van de in totaal 48 controles sprake van een onveilige situatie. Door hier zicht op te houden, dragen we bij aan het doel zoals neergelegd in het VTH-beleid, zijnde: 'het verminderen van risico's op het gebied van brand-, constructieve- en omgevingsveiligheid in de realisatie-, gebruiks- en sloopfase van een bouwwerk'.

Programma 2024

Voor 2024 staan er in totaal 35 te controleren objecten op het programma.

De Brandweer Twente maakt haar planning voor het volgende jaar inzichtelijk in een separaat Uitvoeringsprogramma. Dat is te vinden in bijlage 2 van dit UP. Wij volgen de tekst en uitleg die de Brandweer daarbij geeft en zien geen noodzaak extra aanvullingen hierop te doen.

Afwijkingen en risico's

In de geplande werkvoorraad is rekening gehouden met de indicatoren en streefwaarden uit het programma Ruimte (<2 bestuurlijke (her)controles brandveiligheid in handhavingssfeer). Door het aantal bestuurlijke (her)controles in kaart te brengen geven we gelijktijdig inzicht in het aantal geconstateerde onveilige situaties, zoals als indicator opgenomen in het VTH-beleid van Twenterand.

Er is geen reden om aan te nemen dat de taakuitvoering niet adequaat en op beheersniveau uitgevoerd kan worden.

VTH - Milieu (ODT) en Asbestbodem

Alle uitvoerende, aan milieubelastende activiteiten gebonden, milieutaken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving en een aantal met name genoemde specialistische adviestaken (geluid, bodem en asbest) worden uitgevoerd door de ODT. Uitzondering hierop is beleid en uitvoering ten aanzien van asbestbodem. Dat is uitbesteed aan Projectbureau BAS.

Doelen, indicatoren en streefwaarden

Het beoogd maatschappelijk effect is 'een duurzame en leefbare omgeving'. Ten aanzien van het onderdeel Duurzaamheid, Milieu en VTH 2023 zijn de volgende, uit de doelenboom afgeleide doelen, indicatoren en streefwaarden van belang voor het waarborgen van het beoogd maatschappelijk effect:

Doel	Subdoel	Onderdeel	Indicator	Streefwaarde 2023	Streefwaarde 2024
Een schoner, gezonder en veiliger leefomgeving	Kwaliteit leefomgeving voldoet aan milieunormen Ongezonde (milieu)situaties inventariseren en ongedaan maken	Toezicht en handhaving	Aantal controles bedrijven met aandacht op energemaatregelen	75	85
			Aantal bestuurlijke (her)controles milieu in handhavingssfeer	25	28

Daarnaast is ook het VTH beleid Twente in 2022 geactualiseerd. Deze is in 2023 door het college van B&W van de gemeente Twenterand vastgesteld. In het VTH beleid Twente staan doelen en indicatoren voor het uitvoeren van de milieu gerelateerde VTH taken zoals de gemeente Twenterand die bij de ODT belegd heeft. De ODT is voornemens om in 2024 streefwaarden te ontwikkelen die aansluiten op de indicatoren uit bovenstaand tabel. De doelen en indicatoren zijn opgenomen in bijlage 7 van dit UP.

Risicoanalyse

Voor de toezichttaak binnen de specialisatie milieu wordt voor 2024 een risicoanalyse gebruikt. De risicoanalyse is opgenomen in bijlage 8 van dit UP. De top 3 risicosoorten met de hoogste risico's binnen milieu betreffen de risicosoorten:

1. Afvalbeheer IPPC-installaties;
2. Grootschalige energieopwekking; en
3. Destructie en verwerking van kadavers en dierlijk afval.

Het proces rondom deze risicosoorten kan milieuvervuילend zijn en erg veel overlast op de omgeving geven. Deze invloeden zijn in de meeste gevallen nadelig voor de leefbaarheid, veiligheid en gezondheid. De kans dat die negatieve invloeden zich voordoen bij bijvoorbeeld zendmasten en recreatieve visvijvers is minder hoog, waardoor die risicosoorten een lager risico hebben.

Resultaten en verwachtingen ODT

Hieronder volgt een beschouwing van de resultaten die op het moment van schrijven van dit UP bekend zijn in relatie tot prognoses en beleidsdoelstellingen. Het jaarverslag is op het moment van schrijven van dit uitvoeringsprogramma nog niet opgesteld. De ODT hanteert een periode van januari tot januari, terwijl in Twenterand de cijfers van oktober tot oktober worden gebruikt. Uitgegaan is van de rapportage over de eerste drie kwartalen van 2023 van de ODT, in combinatie met de cijfers van het laatste kwartaal van 2022 (waarvan de cijfers vervat zijn in het jaarverslag over 2022). Inmiddels is het door verbetering van de monitoring bij de ODT makkelijker realtime gegevens te genereren. Om die reden zijn de cijfers voor 2023 al verzameld, m.u.v. de projecten en de overhead uren. Mogelijk wijken de cijfers in het jaarverslag van 2023 in geringe mate af van de realtime cijfers uit PowerBI. Uit het jaarverslag 2023 van de ODT blijkt dat er 10 meer producten zijn gerealiseerd in 2023 dan werd geprognostiseerd en dat er 140 uren meer zijn uitgevoerd dan ingebracht.

In 2022 is er een tekort aan capaciteit ontstaan t.o.v. de werkvoorraad, voornamelijk binnen de onderdelen Advies en Vergunningverlening.

Voor 2023 is daarom besloten tot verhoging van de inbreng voor de ODT met structureel 0,5 fte. Dat betekent dat de inbreng in uren in 2023 7.963 is. Op basis van de realtime cijfers lijkt dat voldoende te zijn. Er wordt dan ook gerekend met geen of een geringe naheffing.

In 2023 is er een herijking geweest in verband met een gewijzigde financiering. Uit die herijking blijkt een verdere verhoging van de inbreng nodig te zijn. Er is inmiddels besloten dat in balans te brengen door de inbreng voor 2024 te verhogen tot 9.908 uren.

We bemerken dat de ODT al jaren aaneen niet in staat is 100% aan geprognostiseerde periodieke controles uit te voeren. Het haalbaarheidspercentage blijft hangen op 80-85%. Dat zien we ook weer gebeuren in 2023. Voor 2024 belooft de ODT beterschap, onder andere door meer toezichthouders te werven.

In 2023 zijn op bestuurlijk niveau afspraken gemaakt in de vorm van 'out of the Box maatregelen' zodat er meer capaciteit ingezet kan worden op zaken die prioriteit moeten hebben. Denk daarbij aan zaken als stikstof, het toetsen van aanvragen en MER-beoordelingen. Capaciteit wordt gewonnen door het toets niveau van meldingen tijdelijk te verlagen en incomplete aanvragen na 4 weken te weigeren (in plaats van nog een keer contact leggen omdat er nog stukken nodig zijn). Maar ook door minder snel een last onder dwangsom op te leggen. Dat raakt de kwaliteit, maar is in relatie tot de nijpende situatie aanvaardbaar.

De maatregelen hebben gedeeltelijk effect gehad, bijvoorbeeld bij vergunningen industrie, adviezen geluid en meldingen. Echter, adviezen lucht/geur en de juridische werkvoorraad zijn nog steeds zorgelijk. Desondanks is besloten de maatregelen in 2024 niet voort te zetten.

Evaluatie 2023

Een inschatting maken van hoeveel aanvragen en meldingen er in een jaar binnen zullen stromen, is erg lastig, aangezien dit afhankelijk is van de marktvraag. Zie hieronder de werkvoorraad ten aanzien van de vergunningverlening van de ODT in 2023. In totaal zijn er 284 producten gerealiseerd. Het gewenste totaal aantal producten in de tabel komt niet overeen met het Uitvoeringsprogramma 2023. Dat heeft te maken met een tekortkoming in het registratiesysteem dat de ODT gebruikt. Er waren op basis van het Uitvoeringsprogramma 2023 246 producten geprognostiseerd.

Niveau 2	# Gewenst	# Gereed	% Geleverde producten	# Onderhanden	% Onderhanden
A1.01 Vooroverleg	4	2	50,00%		
A1.02 Melding activiteitenbesluit	117	83	70,94%	16	19,28%
A1.03 Omgevingsvergunning regulier	4	5	125,00%	2	40,00%
A1.04 Omgevingsvergunning uitgebreid	7	4	57,14%	6	150,00%
A1.05 Toets actualisatie vergunningen	2				
A1.06 (Gedeeltelijk) intrekken omgevingsvergunning	1	2	200,00%	12	600,00%
A1.07 MER procedure	0				
A1.08 (Vormvrije) MER beoordeling	10	3	30,00%	5	166,67%
A1.09 Maatwerkvoorschriften	3	7	233,33%	2	28,57%
A1.10 Bodem melding	116	72	62,07%	8	11,11%
A1.11 Bodembeschikking	1	3	300,00%	2	66,67%
A1.12 Melding sloop / asbest	92	96	104,35%		
A1.13 Milieuvadeis omgevingsvergunning	2	7	350,00%	5	71,43%
A1.14 Voorbereiden Beschikking hogere grenswaarde	0				
A1.15 Ontheffing APV	0				
Totaal	359	284	79,11%	58	20,42%

Uit bovenstaande grafiek lijken er uitschieters te zijn als gekeken wordt naar de percentages. De invloed is in werkelijkheid gering omdat het om kleine aantallen gaat. Het is op voorhand niet goed te bepalen hoeveel meldingen er binnen zullen komen. Dit is vraag gestuurd. Zo zijn er meer aanvragen voor een reguliere vergunning ontvangen omdat aanvragers gebruik hebben gemaakt van subsidiemogelijkheden voor mestvergisters. Vanwege de stoppersregeling zijn er meer intrekkingen van vergunningen. Ook waren er meer maatwerkvoorschriften nodig voor nieuwe pizzeria's in Twenterand.

Ten aanzien van de toezicht en handhaving taken bij de ODT is eveneens een overzicht van de in 2023 bestaande werkvoorraad opgemaakt. Hieruit is af te leiden dat er 466 zaken gerealiseerd zijn. Het gewenste totaal aantal producten in de tabel komt niet overeen met het Uitvoeringsprogramma 2023. Dat heeft te maken met een tekortkoming in het registratiesysteem dat de ODT gebruikt. Er waren op basis van het Uitvoeringsprogramma 2023 436 producten geprognostiseerd. Zie hieronder:

Niveau 2	# Gewenst	# Gereed	% Geleverde producten	# Onderhanden	% Onderhanden
A2.01 Opleveringscontrole	0	7		5	71,43%
A2.02 Periodieke controle	373	157	42,09%	93	59,24%
A2.03 Hercontrole	158	67	42,41%	28	41,79%
A2.04 Aspectcontrole	44	22	50,00%	12	54,55%
A2.05 Administratieve controle	17	13	76,47%	2	15,38%
A2.06 Administratieve audit	0				
A2.07 Vrije veld toezicht / gevelcontrole	2			1	
A2.08 Klacht / melding	58	22	37,93%	2	9,09%
A2.09 Bodem toezicht	115	91	79,13%	12	13,19%
A2.10 Toezicht sloop / asbest	47	65	138,30%		
A2.11 Toezicht bouwen	0				
A2.12 Handhavingscontrole	10	8	80,00%	4	50,00%
Totaal	824	452	54,85%	159	35,18%

Niveau 2	# Gewenst	# Gereed	% Geleverde producten	# Onderhanden	% Onderhanden
A3.01 Handhavingsverzoek	7			2	
A3.02 Handhavingstraject	28	8	28,57%	11	137,50%
A3.03 (BOA) Strafrechtelijk onderzoek	30	6	20,00%		
Totaal	65	14	21,54%	13	92,86%

Er een groot verschil tussen het aantal geprognostiseerde en gerealiseerde periodieke controles. Dit heeft te maken met de capaciteit, zie ook de paragraaf 'Resultaten en Verwachtingen'. Twentebreed is te zien dat het aantal werkelijke controles lager is dan het voorgenomen aantal.

Uit het jaarverslag van de ODT over 2023 (bijlage 3) blijkt dat er een verslechtering in het spontaan naleefgedrag geconstateerd is ten opzichte van vorig jaar. Waar vorig jaar 35,6% van initiële controles heeft geleid tot een hercontrole, was dat dit jaar 46,0%. Omgekeerd blijkt dat er een verbetering in het opvolgend naleefgedrag geconstateerd is ten opzichte van vorig jaar. Waar vorig jaar 21,1% van hercontroles heeft geleid tot een handhavingscontrole, was dat dit jaar 17,2%.

De afgelopen jaren is een sterke toename geconstateerd in het aantal klachtmeldingen dat door de OD Twente is afgehandeld. Deze Twentebrede ontwikkeling heeft zich ook in 2023 doorgezet. In totaal zijn er in 2023 33 klachten ontvangen over bedrijven gevestigd in Twenterand. Daarvan zijn er 32 in 2023 afgehandeld. Het merendeel van alle klachten in Twenterand hadden afgelopen jaar betrekking op geluid (67%). Het afgelopen jaar hebben twee specifieke locaties binnen de gemeente Twenterand een bovengemiddeld aantal klachten ontvangen. Het gaat hierbij om:

- Geluidsoverlast rondom een sportschool in Vroomshoop (30% van alle klachten).
- Geluidsoverlast rondom een metaalbewerkingsbedrijf in Vriezenveen (21% van alle klachten).

Conclusie

De verhouding tussen de gerealiseerde werkvoorraad en de verwachte werkvoorraad is niet geheel in balans, vooral op het gebied van vergunningverlening. De taken zijn desondanks, met uitzondering van de periodieke controles, adequaat uitgevoerd. Er bestaan hierdoor echter geen onaanvaardbare risico's. Voor het taakveld Toezicht en Handhaving geldt dat 80% van de geprognostiseerde controles daadwerkelijk zijn uitgevoerd (streefwaarde 100%). Van de periodieke controles heeft 42% geleid tot hercontroles. Daarvan hebben 7 controles geleid tot een controle in de handhavingssfeer (streefwaarde <30). Het is onbekend of aan de streefwaarde (>75) van controles op energemaatregelen die door bedrijven getroffen worden, wordt voldaan. Bij de periodieke controles die in 2023 hebben plaatsgevonden, is niet gemonitord bij hoeveel inrichtingen is gekeken naar energiematregelen. Los van het Uitvoeringsprogramma zijn projecten uitgevoerd waarbij de controles specifiek gericht waren op de informatieplicht energiebesparing. In 2023 zijn 45 controles uitgevoerd. Het beheersniveau was, dankzij de Out of the Box maatregelen, voldoende.

Programma 2024

Voor het taakveld Vergunningen zijn 2243 uren beschikbaar. Voor het onderdeel Toezicht en Handhaving zijn 4027 uren beschikbaar. Deze capaciteit zal worden ingezet op de producten overeenkomstig de herziene Twentse Norm (PDC). Voor de prognose van 2024 en relevante ontwikkelingen die mogelijk invloed hebben op de prognose wordt verwezen naar bijlage 4.

Afwijkingen en risico's

Er is geen reden om aan te nemen dat de taken niet adequaat kunnen worden uitgevoerd en het beheersniveau onvoldoende is. De Out of the Box maatregelen worden in 2024 niet meer gehanteerd. Er is echter wel een kans dat de ODT (opnieuw) niet aan het haalbaarheidspercentage van 100% kan voldoen wat betreft de periodieke controles. De voortgang wordt periodiek besproken met de vaste medewerkers. De maandelijkse voortgangsgesprekken van de gemeente met de ODT worden gecontinueerd en de tussentijdse rapportages worden kritisch gevolgd.

Adviezen en Projecten

Evaluatie 2023

Er zijn 176 zaken gerealiseerd. Het gewenste totaal aantal producten in de tabel komt niet overeen met het Uitvoeringsprogramma 2023. Dat heeft te maken met een tekortkoming in het registratiesysteem dat de ODT gebruikt. Er waren op basis van het Uitvoeringsprogramma 2023 227 producten geprognostiseerd. Zie hieronder een overzicht van de specialistische producten in 2023:

Niveau 2	# Gewenst	# Gereed	% Geleverde producten	# Onderhanden	% Onderhanden
A4.01 Voorlopige voorziening	0				
A4.02 Bezwaar	7	1	14,29%		
A4.03 Beroep	4			2	
A4.04 Advies bij Juridische procedures	10	3	30,00%	1	33,33%
A4.05 Advies bodem	96	36	37,50%	6	16,67%
A4.06 Advies externe veiligheid	11	9	81,82%	5	55,56%
A4.07 Advies milieuzonering	1	4	400,00%		
A4.08 Advies geluid	49	17	34,69%	7	41,18%
A4.09 Advies luchtkwaliteit (lucht en geur)	37	25	67,57%	18	72,00%
A4.10 Milieuvadvis ruimtelijke ordening	41	14	34,15%	4	28,57%
A4.11 Advies beleidsontwikkeling milieu	0				
A4.12 Advies algemeen	17	9	52,94%	1	11,11%
A4.13 Informatieverstrekking	11	2	18,18%	3	150,00%
A4.14 Advies flora en fauna	22	15	68,18%	1	6,67%
A4.15 Advies energie en duurzaamheid	0				
A4.16 Integraal advies	3	1	33,33%	2	200,00%
A4.17 Advies sloop /asbest	38	40	105,26%		
Totaal	347	176	50,72%	50	28,41%

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat er veel minder adviezen zijn gerealiseerd dan verwacht werd. Dat komt omdat er minder adviezen zijn gevraagd. Alleen van de adviezen milieuzonering (4 in plaats van 1) en adviezen sloop en asbest (4 meer) zijn er meer gerealiseerd dan verwacht.

Niet opgenomen in de grafiek zijn de projecten. In 2023 zijn 2 projecten geluidssanering wegverkeerslawaaai onder handen geweest. Het exacte urenaantal volgt in het jaarverslag van de ODT.

De aanlevertermijn liet te wensen over. Het was vaak onduidelijk wanneer een advies verwacht mag worden. Met name gold dat voor de adviezen over luchtkwaliteit. Hierover zijn diverse memo's gedeeld met Twentse partners en is meerdere malen besproken in het AB. Het te laat aanleveren van adviezen vormt een risico voor de doorlooptijden van wettelijke procedures. De gevolgen hiervan kunnen een vergunning van rechtswege of een ingebrekestelling zijn. In 2023 is gestart met het opleiden van trainees. Die kunnen in 2024 ingezet worden zodat verwacht wordt dat de aanlevertermijnen verkort kunnen worden.

Conclusie

Voor het taakveld Adviezen zijn geen specifieke doelen, indicatoren en streefwaarden te noemen.

Programma 2024

In het programma van 2024 zijn de aantallen adviezen omhoog geschroefd. Voor het onderdeel Adviezen en Projecten zijn 1806 uren beschikbaar. Deze capaciteit zal worden ingezet op de producten overeenkomstig de vernieuwde Twentse Norm (PDC).

Voor de prognose van 2024 wordt verwezen naar bijlage 4.

Afwijkingen en risico's

Voor de projecten is in 2024 een aantal van 1826 uren beschikbaar. Dat is aanmerkelijk meer dan verwacht wordt nodig te zijn. Hiermee kunnen tegenvallers in de andere delen opgevangen worden. De verwachting is dat er in 2024 geen overschrijding is van de in te zetten uren.

Bijlagen

Bijlage 1 JV 2023 Brandweer Twente

BRANDWEER TWENTE

Aan Gemeente Twenterand
Van Sector Brandveiligheid, Brandweer Twente
Datum 7 februari 2024
Onderwerp Input VTH jaarverslag 2023

Input VTH jaarverslag 2023 gemeente Twenterand

Met de regionalisering van Brandweer Twente per 1 januari 2013 is besloten dat Brandweer Twente de taakuitvoering op het gebied van advisering en toezicht brandveiligheid uitvoert. De gemeente is als bevoegd gezag (eind)verantwoordelijk voor deze taak en de daaruit voortvloeiende bestuursrechtelijke handhaving (juridische procedure). De taken worden uitgevoerd vanuit de doelstelling:

Het, in samenspraak met de Twentse gemeenten, realiseren van een hoogwaardige uitvoering van taken en gezamenlijke projecten op het gebied van advies en toezicht brandveiligheid en het leveren van een relevante bijdrage aan meer veiligheid en betere naleving in Twente.

Middels deze memo informeren wij u welke werkzaamheden er door Brandweer Twente op het gebied van brandveiligheid zijn verricht in 2023.

Resultaten Advies 2023

Ruimtelijke veiligheid

Onderdeel	Positief	Negatief	Positief onder voorwaarden	Buiten behandeling	Geen Advies	Totaal:
Bereikbaarheid & bluswater	0	0	0	0	0	0
Milieu	1	0	0	0	0	1
Ontbrandingstoestemming	1	0	0	0	0	1
Externe veiligheid	0	0	0	0	0	0
Omgevingsplan	9	0	0	0	0	9
Totaal						11

Ten gevolge van de energietransitie zien wij een toename van het aantal Energie Opslag Systemen (EOS) systemen, maar ook een toename van de aanvragen met (bovengrondse) propaantanks voor zowel particulieren als bedrijven. Daarbij volgen wij de landelijke regelgeving en vragen wij gemeentes en/of de ODT om deze aanvragen aan ons voor te leggen om deze ook op bestrijdbaarheid (bluswater en bereikbaarheid) te toetsen. Voor de propaantanks zal er onderzocht worden of er een regionaal standaard advies gemaakt kan worden.

Op dit moment is er (landelijk) een ontwikkeling gaande om een deel van het aardgasleidingnetwerk te gaan gebruiken voor het transport van waterstof. Dit heeft ook gevolgen voor de omgevingsveiligheid. Dit speelt nu nog niet in Twente, maar wij volgen de landelijke ontwikkelingen en bijbehorende veiligheidsmaatregelen.

Bouwen en brandveilig gebruik

Onderdeel	Positief	Negatief	Voorwaarden	Geen advies	Totaal:
Bouwen	35	14	5	1	55
Bouwen geen gebouw zijnde	1	0	0	0	1
Brandveilig gebruik	2	3	0	7	12
UPD brandveiligheidsinstallatie	2	0	0	0	2
Ontruimingsplan	0	0	0	0	0
Totaal					70

DAADKRACHTIG DESKUNDIG BEHULPZAAM
Brandweer Twente is onderdeel van Veiligheidsregio Twente

Op het gebied van bouwen en brandveilig gebruik blijven de positieve effecten van tijdig vooroverleg merkbaar. Dit zien we ook terug bij verschillende omgevingsstafels, waarbij integraal adviseren eenvoudiger wordt omdat alle ketenpartners gelijktijdig aan tafel zitten.

De opgedane ervaring vanuit pilots van vorig jaar en het bijdragen aan de omgevingsstafels bevestigt dat integraal adviseren aan de voorkant meer tijd (interne afstemming) kost, maar dit uiteindelijk positief bijdraagt aan de vergunningstermijnen.

De architecten, brandveiligheidsadviseurs en aanvragers zijn afgelopen jaar beter bekend geraakt met de gewijzigde regelgeving ten aanzien van het aspect veilig vluchten en voorkomen van ook koude rookverspreiding. Voor het onderdeel veilig vluchten gaat dit doorgaans goed. Voor het onderdeel koude rookverspreiding blijft het noodzakelijk om ontbrekende gegevens te vragen. Dit komt mede omdat is gebleken dat, om op een goede manier invulling te geven aan deze eisen, er nog maar beperkt gecertificeerde oplossingen zijn. Om faalkansen te verkleinen hebben we afgelopen half jaar vaker negatief moeten adviseren, omdat het onderdeel koude rookverspreiding onvoldoende was uitgewerkt in de aanvraag.

Rondom de opvang van vluchtelingen (o.a. Oekraïne) en statushouders is de interne samenwerking vanuit advies en toezicht samen doorgezet.

Verder zien we dat er aanvullend advies en/of maatregelen nodig zijn indien er gekozen wordt voor alternatieve bouwmethoden, zoals Cross Laminated Timber (CLT) en unitbouw, en bij verduurzamingsoplossingen. Een tijdig vooroverleg blijft hierbij van groot belang.

Evenementen

Soort evenement	Positief	Negatief	Voorwaarden	Zonder brief	Geen advies	Totaal:
A	1	0	0	3	0	4
B	5	7	2	4	0	18
C	1	1	0	0	1	3
Totaal						25

In 2023 hebben we onze adviezen, bij vergunningaanvragen voor evenementen die niet voldeden aan wet- en regelgeving, krachtiger aangezet door concrete aandachtspunten op te nemen in de adviesbrief. In de cijfers is te zien dat hierdoor vaker negatief/niet akkoord als resultaat naar voren komt. We merken dat het hierdoor duidelijker is dat een evenement nog onvoldoende veilig is. De boodschap is scherper waardoor we meer impact hebben.

Door structurele overleggen en korte communicatielijnen houden we intensief contact met de gemeente als vergunningverlener en evenementenorganisatoren. Hierdoor zijn we steeds vaker voor de start van het vergunningstraject al betrokken bij het vergunningverleningsproces. Dit resulteert in een groot aantal adviezen waarbij het niet meer nodig bleek een adviesbrief te schrijven (advies zonder brief).

Het intensieve contact tussen brandweer, organisatoren maar ook andere (hulp)diensten stelt ons ook in staat om direct en op maat te adviseren.

Resultaten Toezicht 2023

De belangrijkste kerntaken van Brandweer Twente op het gebied van toezicht zijn:

- Periodieke/reguliere controles brandveilig gebruik;
- Toezicht brandveiligheid tijdens de bouw;
- Controles (brand)veiligheid bij evenementen;

Daarnaast behoren tot de taken op het gebied van brandveiligheid:

- Begeleiden van juridische handhavingstrajecten, waarbij brandweer optreedt als inhoudelijk adviseur;
- Kennisplatform ten aanzien van nieuwe ontwikkelingen op landelijk en/of regionaal niveau;
- Deelnemen aan multidisciplinaire integrale acties in het kader van ondermijning op grond van het Damocles-beleid;
- Verzoeken van burgers en bedrijven verwerken.

Controles Brandveilig gebruik

Thema	Prognose	Gerealiseerd	Naleefgedrag*
Logies	8	7	80%
Onderwijs en KDV	10	10	40%
Zorg	17	16	38%
Publieke gebouwen	0	0	-
Woongebouwen	-	16	-
Totaal	35	49	

*Percentage controle akkoord, geen hercontrole noodzakelijk.

Controles overig

Soort	Gerealiseerd
Realisatie	0
Evenementen	4
Ad hoc	4
Integraal	0

Conclusies resultaten toezicht

De planning van de gemeente Twenterand voor 2023 bestond uit 35 te controleren objecten. De periode waarin deze controles uitgevoerd zijn liep van 1 januari 2023 tot en met 31 december 2023. In totaal zijn er in deze periode **49** objecten gecontroleerd.

Het naleefgedrag is binnen alle thema's ongeveer gelijk aan voorgaande jaren. De gebreken hebben vooral betrekking op de brandcompartimentering (50%) en het onderhoud van installaties (35%). Verder hebben we geen bijzonderheden geconstateerd.

In het laatste kwartaal van 2023 is projectmatig toezicht gehouden bij ruim 300 woongebouwen in Twente waaronder 16 in gemeente Twenterand.

Het doel van deze controles was:

- Gebouwbeheerders bewuster maken van brandveiligheid;
- Vluchtveiligheid in algemene ruimtes verbeteren;
- Repressief optreden voor hulpdiensten verbeteren.

De top 3 van de meest geconstateerde gebreken was:

1. Het hebben van goederen met een verhoogd brandrisico in de gemeenschappelijke vluchtroutes (36%)
2. Mankementen aan de brandscheiding tussen woningen en andere gebruiksfuncties (Bergingen, garage, winkels etc.) (20%)
3. Mankementen aan de brandscheiding tussen woningen en de gemeenschappelijke vluchtroute (15%)

Over het algemeen bleef de impact van deze gebreken beperkt.

Naast deze controles heeft Brandweer Twente relaties opgebouwd met diverse woningcorporaties binnen de regio. Daarbij is er informatie uitgewisseld over het brandveilig beheer van woongebouwen en zijn er samenwerkingsverbanden gestart om de brandveiligheid van het woningbestand (gestapelde bouw) te verbeteren. Ook hebben bewoners daarbij voorlichting gekregen over de aangebrachte wijzigingen en zijn zij gestimuleerd om brandveilig gedrag te vertonen.

2023

Jaarverslag VTH Twente

Gemeente: Twenterand

Datum: 23-02-2024

Begrippen- en afkortingenlijst

AB / DB	Algemeen Bestuur en Dagelijks Bestuur
B&W	Burgemeester en wethouders
BBK	Besluit bodemkwaliteit
Beh	Besluit emissiearme huisvesting
BOA	Buitengewoon opsporingsambtenaar
Bor	Besluit omgevingsrecht
CLV	Continue leren en verbeteren
DSO	Digitaal Stelsel Omgevingswet
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
GS	Gedeputeerde staten
IPO	Interprovinciaal Overleg
KC	Kwaliteitscriteria
KTO	Klanttevredenheidsonderzoek
Lbv	Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties
LHSO	Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht
LVS	Landelijke Vergunningenstrategie
MER	Milieueffectrapportage
OBM	Omgevingsvergunning Beperkte Milieutoets
OD	Omgevingsdienst
ODNL	Omgevingsdienst Nederland
OOTB	Out-of-the-box maatregelen
OTT	Omgevingstafel Twente
PDC	Producten- en dienstencatalogus
PHO	Portefeuillehoudersoverleg
PPLG	Provinciaal Programma Landelijk Gebied
REV	Register Externe Veiligheid
SPUK IBP	Specifieke Uitkering Interbestuurlijk Programma VTH
SPUK THE	Specifieke Uitkering Toezicht en Handhaving Energiebesparingsplicht
U&H	Uitvoering en Handhaving
UVP	Uitvoeringsprogramma
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
VUE	Versterkte uitvoering energiebesparings- en informatieplicht
VVGB	Verklaring van geen bedenkingen
ZZS	Zeer zorgwekkende stoffen

Inhoudsopgave

Begrippen- en afkortingenlijst.....	1
1. Inleiding	3
1.1. Aanleiding	3
1.2. De Beleidscyclus (Big-8)	3
1.3. Terugblik 2023	4
1.4. Realisatie ten opzichte van planning	8
2. VTH-beleidsdoelen en prioriteiten	9
2.1. Gebiedskennis en grip op activiteiten	9
2.2. Draagvlak middelen en begroting.....	10
2.3. Naleefgedrag	10
2.4. Klachten.....	11
2.5. Risicogericht werken.....	12
2.6. Dienstverlening.....	13
3. Evaluatie taken en werkzaamheden 2023	15
3.1. Programma Vergunningen.....	15
3.2. Programma Toezicht & Handhaving	16
3.3. Programma Advies.....	18
3.4. Externe Partners	19
4. Projecten.....	20
4.1. Regionale projecten.....	20
4.2. Collectieve werkzaamheden	21
4.3. Lokale projecten	21
5. Uitvoeringsorganisatie & bedrijfsvoering	22

1. Inleiding

Voor u ligt het jaarverslag van de Omgevingsdienst Twente (OD Twente) voor het jaar 2023. Deze rapportage geeft de resultaten weer van de werkzaamheden die gedurende dit jaar zijn uitgevoerd door de OD Twente op het gebied van vergunningverlening, toezicht, handhaving (VTH) en advisering namens de gemeente Twenterand. Het uniforme jaarverslag (regionaal format) is door de OD Twente voorbereid in samenwerking met haar partners. De input voor dit jaarverslag is partner specifiek en wordt door de OD Twente aan de desbetreffende partner verstrekt. Daarnaast wordt dit jaar voor het eerst een regionaal jaarverslag opgesteld om gezamenlijke resultaten, kansen en knelpunten beter in kaart te brengen. Deze regionale rapportage zal separaat ter kennisname worden aangeboden aan het Algemeen Bestuur (AB) van de OD Twente.

1.1. Aanleiding

Jaarlijks wordt op grond van artikel 7.3 van het Besluit omgevingsrecht (Bor; nu artikel 13.8 Omgevingsbesluit) een uniform VTH-uitvoeringsprogramma opgesteld voor de taken die de OD Twente voor de verschillende bevoegde gezagen uitvoert. Artikel 7.7 van het Bor (nu artikel 13.11 Omgevingsbesluit) bepaalt dat bestuursorganen jaarlijks evalueren of de geprioriteerde activiteiten die zijn opgenomen in het uitvoeringsprogramma (UVP) zijn uitgevoerd en in hoeverre deze activiteiten hebben bijgedragen aan het bereiken van de gestelde doelen uit het gezamenlijke VTH beleid Twente en de Nadere uitwerking. In oktober 2022 is het geactualiseerde Twentse VTH-beleid met Nadere uitwerking vrijgegeven door het portefeuillehoudersoverleg (PHO). Alle Twentse bevoegde gezagen hebben dit VTH-beleidsstuk in de loop van 2023 vastgesteld in de eigen colleges (GS en B&W). Ook de individuele jaarverslagen worden vastgesteld door alle colleges en bekend gemaakt aan de gemeenteraden en provinciale staten.

1.2. De Beleidscyclus (Big-8)

Om het Twentse VTH-beleid doorlopend te blijven ontwikkelen, wordt gewerkt vanuit een sluitende beleids- en uitvoeringscyclus: de zogenaamde 'Big-8'. Deze Big 8 bestaat uit een bovenste regelkring en een onderste regelkring. Deze cyclus wordt nader toegelicht middels het onderstaande figuur:

Het uniforme VTH-uitvoeringsprogramma Twente vormt de basis van de 'Big 8' en komt voort uit de doelen, prioriteitstelling en strategieën zoals opgenomen in het VTH beleid Twente, inclusief Nadere uitwerking. Wat volgt uit de programmering is de uitvoering, monitoring en evaluatie. Dit wordt opgenomen in het jaarverslag. Dit jaar zal naast output meer aandacht worden gegeven aan outcome. Deze rapportage dient ter verantwoording voor de uitvoering van de taken die vallen onder de dienstverleningsovereenkomst (DVO). In Twente betreft dit voornamelijk het 'standaardpakket'. Indien van toepassing, zal ook worden gerapporteerd over de zogenaamde 'facultatieve taken'. Geleverde producten en diensten worden afgezet tegen geplande diensten en producten, conform de op dat moment geldende producten- en dienstencatalogus (PDC).

1.3. Terugblik 2023

Hieronder worden de belangrijkste interne en externe ontwikkelingen benoemd die in 2023 invloed hebben gehad op de uitvoering van VTH-taken door de OD Twente.

Maatschappelijk effect

De OD Twente is opgericht om zorg te dragen voor een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving in Twente. Dit wordt, onder meer op basis van het Twentse VTH-beleid, vertaald in een uitvoeringsprogramma (UVP). In dit jaarverslag blikken we terug op dit programma en verantwoorden we onze inzet over het afgelopen jaar. Echter het uitvoeren van een bepaald aantal controles, het verlenen van een bepaald aantal vergunningen en het geven van een bepaald aantal adviezen is geen doel op zich. Dit alles moet bijdragen aan onze overkoepelende doelstelling. In deze paragraaf zullen we daarom bij elk onderwerp aangeven hoe dit bijdraagt aan de gewenste maatschappelijke effecten op de leefomgeving (outcome). Met deze gerichte aandacht voor outcome wordt ingespeeld op de toenemende landelijke relevantie rondom dit onderwerp.

Omgevingswet

In maart 2023 werd duidelijk dat de Omgevingswet in werking zou treden per 1 januari 2024. Deze duidelijkheid gaf scherpere en focus aan de voorbereiding rondom het werken met de Omgevingswet. De voorbereiding richtte zich zowel op aanpassingen binnen de OD Twente, evenals samenwerkingsafspraken met bevoegde gezagen en ketenpartners. Processen en ICT systemen zijn afgestemd (o.a. via 'serious gaming') en intern zijn specifieke werkprocessen, werkafspraken en sjablonen aangepast. Dit alles is getest, verbeterd en weer opnieuw getest, zodat iedereen klaar was voor de start van de Omgevingswet. Voor de eerste maanden van 2024 is een draaiboek opgesteld om eventuele problemen snel op te lossen. Dit is onder meer vormgegeven middels een 'crisisteam' en extra accountoverleggen gericht op de inwerkingtreding van de Omgevingswet. Een (extrem) grote piek in aanvragen bij de OD Twente is eind 2023 uitgebleven. Wel is duidelijk geworden dat bij bevoegde gezagen veel aanvragen binnen zijn gekomen. Deze zullen in 2024 tot extra adviezen leiden.

Pilot Omgevingstafel Twente

In 2023 is de pilot van de Omgevingstafel Twente (OTT) voortgezet om ervaring op te doen met de nieuwe integrale werkwijze onder de Omgevingswet. De processen en ICT inrichting zijn verder verbeterd tot het niveau dat een volledig geïntegreerde dienstverlening geboden kan worden die aansluit op het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en het VTH-zaaksysteem van de OD Twente. Ook is een toolbox ontworpen voor bevoegde gezagen, die het gebruik vergemakkelijkt. Extra voorlichting rond de zomer 2023 heeft ervoor gezorgd dat het aantal behandelde zaken op de OTT fors is gestegen. De ervaring met deze casussen is voor het overgrote deel positief. Ook zijn er enkele casussen geweest met goede leerpunten. Juist hiervoor is de pilot bedoeld: scherpere krijgen in het soort casussen en welke diepgang van advisering bij een omgevingstafel hoort. In 2024 wordt besluitvorming voorbereid om de OTT op termijn een definitieve plek te geven binnen de OD Twente.

Maatschappelijk effect

De voorbereiding voor een succesvolle start van de Omgevingswet moet bijdragen aan vlotte en kwalitatief hoge dienstverlening. De Omgevingswet moet voor burger en bedrijf leiden tot vereenvoudiging aan de voorkant van de balie, maar moet niet leiden tot vertraging aan de achterkant. De omgevingstafel draagt bij aan meer participatie van de omgeving rondom een initiatief. Dit moet vervolgens leiden tot een meer leefbare omgeving, waarbij vooraf eventuele knelpunten worden herkend en opgelost. Idealiter leidt dit tot minder klachten en bezwaren.

Arbeidsmarkt en wervingscampagne

Naar aanleiding van het traject herijking financiering, komt in het begrotingsjaar 2024 extra formatie beschikbaar voor de OD Twente. Samen met het natuurlijk verloop zorgt dit voor veel vacatureruimte die moeilijk op korte termijn volledig is te bezetten met kwalitatief goede medewerkers. Daarom is in 2023 gestart met een omvangrijke wervingscampagne. De noodzaak om voldoende gekwalificeerd personeel binnen te halen, is voor de OD Twente van groot belang. Bij de werving zijn verschillende kanalen ingezet en wordt aansluiting gezocht bij een landelijke campagne van ODNL. De wervingscampagne wordt ook in 2024 gecontinueerd. De krapte op de arbeidsmarkt doet zich echter in alle sectoren gelden, waardoor een kans bestaat op onderuitputting

Maatschappelijk effect

Met de wervingscampagne kunnen de werkzaamheden uiteindelijk op zowel kwalitatief en kwantitatief niveau goed worden uitgevoerd. Dit draagt rechtstreeks bij aan een hoogwaardige omgevingsdienst.

Stikstofproblematiek

De aanpak rondom de stikstofproblematiek blijft constant in beweging. Wetgeving, jurisprudentie en rapporten met betrekking tot stikstof veranderen het werkveld regelmatig. Denk hierbij aan de Wet stikstofreductie en natuurverbetering en uitspraken van de Raad van State. Door de stikstofproblematiek zijn achterstanden ontstaan in de afhandeling van de werkvoorraad van agrarische vergunningverlening. Om deze achterstanden zo goed en efficiënt mogelijk weg te werken, heeft de OD Twente in 2023 ingezet op intensivering van de samenwerking met de provincie Overijssel. Hierbij wordt overzicht en prioritering aangebracht voor vergunningaanvragen met de grootste kans op verlening.

Op 6 juni 2023 heeft de GS van Overijssel besloten om vergunningverlening voor emissiearme stalsystemen op te schorten tot 1 maart 2024. Hierdoor worden voorlopig niet langer VVGB-verzoeken afgehandeld door de provincie met betrekking tot gebiedsbescherming. De voornaamste reden hiervoor zijn twijfels rondom de werking van emissiearme stalsystemen en de noodzaak voor nader onderzoek. Omdat omgevingsvergunningen niet mogen worden verleend zonder de benodigde VVGB van de provincie, heeft de OD Twente geen beslissingen kunnen nemen over gerelateerde aanvragen en adviezen.

Maatschappelijk effect

De inzet van de OD Twente rondom stikstof draagt bij aan het verbeteren van de kwaliteit van de natuur in Twente en dus aan een gezonde fysieke leefomgeving. In harmonie met de natuur draagt de OD Twente ook bij aan een duurzame leefomgeving via verschillende agrarische bedrijfsontwikkelingen. Denk hierbij aan innovatieve stalsystemen voor stikstofreductie en het toenemende aantal mono-mestvergisters voor biogas.

Energie en Duurzaamheid

In de afgelopen jaren heeft de OD Twente diverse externe middelen vanuit het Rijk, de provincie en enkele gemeenten ontvangen voor de uitvoering van VTH-taken en doorontwikkeling binnen het thema energie en duurzaamheid. De resultaten van deze verschillende initiatieven worden hieronder kort omschreven. Voor nadere toelichting op het gebied van energie en duurzaamheid, wordt verwezen naar de desbetreffende verantwoording. De bijbehorende rapportage zal hierbij separaat worden aangeboden aan het DB en AB.

VUE3

Met de VUE3 (derde ronde versterkte uitvoering energiebesparing en informatieplicht) is vanuit het Rijk extra budget beschikbaar gesteld om voor 2022 en 2023 energiebesparingstaken voor gemeenten uit te voeren. Deze taken zijn door een externe partij binnen de Twentse gemeenten uitgevoerd. Op 1 december 2023 zijn deze werkzaamheden voltooid, waarvoor het volledige budget is benut. Het vervolg op de VUE3 is de SPUK THE.

Programma energie en duurzaamheid 2022-2023

In 2022 is het 'Projectplan energiebesparing 2022-2023' vastgesteld door het overgrote deel van de partners. Eind 2022 is het merendeel van de mandaten door de partners aan de OD Twente verleend, waarbij het laatste mandaat in 2023 werd verstrekt. Hierdoor heeft het grootste deel van de uitvoering voor beide jaren plaatsgevonden in 2023, waarbij een grote inhaalslag is gemaakt. Eind 2023 zijn ongeveer 95% van alle middelen besteed. Het overgrote deel van openstaande taken ligt bij de hercontroles. Dit is gezien de gestelde termijn logisch te verklaren. Gaandeweg de uitvoering van het project is gebleken dat naleefgedrag lager is uitgevallen dan vooraf was ingeschat. Dit heeft ertoe geleid dat er 400 hercontroles gepland staan in plaats van de begrote 200 hercontroles. Dit maakt duidelijk dat de energiecontroles nut hebben.

SPUK THE

In 2023 is de aanvraag voor de Specifieke Uitkering Toezicht en Handhaving Energiebesparingsplicht (SPUK THE) goedgekeurd. Hierdoor krijgt de OD Twente tot en met 2026 rijksmiddelen ter beschikking om additionele taken uit te voeren op het gebied van energietoezicht en de organisatie hierop verder te professionaliseren. Deze taken vallen buiten de reguliere begroting en zijn dus additioneel. In 2023 zijn middelen de SPUK THE flinke stappen gezet. Er zijn meerdere toezichthouders energie en een technisch adviseur energie in dienst gekomen. Dit draagt bij aan de robuustheid van het cluster energie & duurzaamheid richting de toekomst.

In de tweede helft van 2023 hebben gesprekken plaatsgevonden tussen de OD Twente en haar partners over de voortgang van de werkzaamheden op het gebied van energie en duurzaamheid. Hierbij is onder andere gekeken naar de behaalde resultaten en het geconstateerde naleefgedrag. Ook is verwezen naar de randvoorwaarde van de SPUK-THE, namelijk dat deze subsidie is gebaseerd op co-financiering. Zonder bijdrage van de individuele partners, vervalt hierbij ook het recht op de rijksmiddelen vanuit de SPUK THE. Eind 2023 heeft het overgrote deel van de partners de intentie uitgesproken om deze werkzaamheden in 2024 te continueren. Het AB van de OD Twente heeft hiermee ook ingestemd. Hierdoor kan ook in 2024 een hoge mate van energiebesparing worden gerealiseerd en kan het thema energie en duurzaamheid worden geborgd binnen de organisatie.

Maatschappelijk effect

De inspanningen op het gebied van energie en duurzaamheid dragen rechtstreeks bij aan een duurzame regio en is daarom speerpunt van de OD Twente. Het besparen van energie, hergebruik van afvalstoffen en het reduceren van grondstoffen leidt tot minder vraag. Voor elke kilowattuur die niet verbruikt wordt, hoeft minder energie opgewekt te worden. Voor elke kilo grondstof die hergebruikt wordt, hoeft minder gedolven of geproduceerd te worden.

IBP VTH

Op landelijk gebied is het Interbestuurlijk Programma (IBP) Versterking VTH opgestart. Dit programma is opgericht naar aanleiding van de aanbevelingen van het rapport 'Om de leefomgeving' van de commissie van Aartsen, met als doel het verbeteren van het VTH-stelsel. De deelnemers aan dit programma zijn koepelorganisaties IPO, VNG en ODNL, evenals drie ministeries: Justitie en Veiligheid, Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en Infrastructuur en Waterstaat. Het IBP VTH bevat de volgende 6 pijlers:

1. Robuuste omgevingsdiensten en financiering
2. Bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving en vervolging
3. Informatievoorziening VTH
4. Kennisinfrastructuur en arbeidsmarkt
5. Onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving
6. Monitoring kwaliteit milieutoezicht

In het najaar van 2022 is een SPUK-regeling IBP opengesteld. Deze Specifieke Uitkering (SPUK IBP) is een subsidie waarmee de omgevingsdiensten actief kunnen bijdragen aan deze 6 pijlers. De OD Twente heeft deze subsidie aangevraagd, ontvangen en ingezet voor verbetering van alle 6 pijlers. Hierbij is de voornaamste bijdrage geleverd aan:

- **Pijler 1 (Robuustheid)**: Binnen deze pijler is landelijk veel aandacht uitgegaan naar de robuustheidscriteria. Elke omgevingsdienst is gevraagd om in 2023 een zelfevaluatie uit te voeren of wordt voldaan aan de gehele set robuustheidscriteria. Aan de hand van deze zelfevaluatie, stelt de OD Twente in 2024 een plan van aanpak op. Hierin wordt onderbouwd hoe de organisatie voldoende robuust gaat worden en ook blijft per uiterlijk 1 april 2026. Dit plan van aanpak wordt begin 2024 aan het AB voorgelegd.
- **Pijler 4 (Kennisinfrastructuur en arbeidsmarkt)**: Veel aandacht is besteed aan het optimaliseren en professionaliseren van het traineeprogramma. Binnen de OD Twente werd al veel gewerkt met trainees. Door deze ontwikkeling worden trainees beter ontvangen en begeleid. Dit leidt naar verwachting tot een hoger behoud van talent voor de organisatie. Het vastgestelde traineeprogramma zal landelijk worden gedeeld. Daarnaast is sterk ingezet op het verstrekken van additionele opleidingen aan medewerkers.
- **Pijler 5 (Onafhankelijke uitvoering)**: Het doel van deze pijler is om onafhankelijke uitvoering van taken door omgevingsdiensten te borgen en te versterken. Het heeft voornamelijk betrekking op het doorlopen van de strategische en operationele beleidscyclus (Big-8). De OD Twente heeft tijdens landelijke werksessies veel input geleverd en 'best practices' gedeeld over verschillende onderwerpen, waaronder regionaal VTH-beleid en doelen, de probleem- en risicoanalyse, verschillende strategieën, uitvoeringsprogramma's, samenwerking en outcomegericht werken. De werksessies moeten in 2024

leiden tot een landelijke handreiking voor het doorlopen van de Big-8 om te komen tot een regionale planning. Het is hierbij van belang om omgevingsdiensten tijdens iedere stap van de Big-8 te betrekken en voldoende te faciliteren.

- **Pijler 6 (Monitoring):** De OD Twente neemt samen met een vertegenwoordiger van de gemeente Enschede deel aan het project 'horizontale verantwoording' binnen pijler 6. De doelstelling van dit project is het 'stimuleren van stevigere invulling van horizontale controle door gemeenteraden en provinciale staten op het eigen bestuur'. Eind 2023 is door het PHO ingestemd met het voorstel om in Twente als pilotregio deel te nemen aan dit project. Daarnaast bevat pijler 6 ook het onderwerp visitaties. De OD Twente heeft in 2023 deel uitgemaakt van drie visitatiecommissies. Deze commissies onderzoeken collega omgevingsdiensten en brengen een rapport uit met aanbevelingen voor verbeteringen. De OD Twente wordt in maart 2024 zelf gevisiteerd, waarvoor de voorbereidingen eind 2023 zijn gestart.

Maatschappelijk effect

De doelstelling van alle pijlers is de versterking van omgevingsdiensten in het VTH-stelsel. Hiermee draagt het programma bij aan de versterking van de OD Twente als hoogwaardige dienst. Door actief deel te nemen in verschillende pijlers, neemt de OD Twente ook zelf regie en verantwoordelijkheid voor een betere leefomgeving.

Doorontwikkeling VTH samenwerking Twente

Dit project is in 2023 verder uitgevoerd onder leiding van een extern adviesbureau. Er zijn keuzes gemaakt over de wijze van samenwerking en de reikwijdte van het PHO (bestuurlijk) en de VTH-kerngroep (ambtelijk). Ook de positie ten opzichte van de OD Twente is opnieuw gedefinieerd. Dit heeft geleid in een uitvoeringsplan waarin verschillende sporen zijn opgenomen met verbeteringen: het versterken, borgen en verbinden van de VTH-samenwerking. Een belangrijke randvoorwaarde voor het versterken van de samenwerking is het aanstellen van een onafhankelijke voorzitter en secretaris van de VTH-kerngroep.

Maatschappelijk effect

Door de verbeterde samenwerking vindt beter samenspel plaats tussen beleid en uitvoering. Dit helpt bij het aanscherpen van doelen, naleefgedrag en outcomegericht werken.

Kwaliteitscriteria

De OD Twente streeft ernaar om kwaliteit onderdeel uit te laten maken van het DNA van de organisatie. Dit wordt onder meer landelijk geborgd middels de Kwaliteitscriteria (KC), die voor burgers, bedrijven en de overheid inzichtelijk maken welke kwaliteit verwacht mag worden bij de uitvoering van VTH-taken. Momenteel vormen de KC 2.3 de basis voor de verordening kwaliteit uitvoering en handhaving (U&H) omgevingsrecht. De OD Twente heeft een inzetbaarheidsmonitor tot zijn beschikking, waarmee inzichtelijk kan worden gemaakt of wordt voldaan aan deze KC. Hierbij wordt gekeken of medewerkers worden ingezet op passende taken en of wordt gewerkt conform vastgestelde werkprocessen en procedures.

Momenteel voldoet de OD Twente niet volledig aan de KC 2.3. Tot december 2022 was voor iedereen inzichtelijk wie op welke manier voldeed of waar iets ontbrak. Dit is stil komen te liggen en vervolgens zijn medewerkers aangenomen zonder volledige check vooraf. De inzetbaarheidsmonitor is daardoor niet meer actueel en moet in 2024 worden geactualiseerd. Vanwege capaciteitstekort, is in 2023 gekozen om prioriteit te geven aan onder andere de wervingscampagne om voldoende personeel te vinden. Daarom zullen alle (nieuwe) medewerkers komend jaar worden beoordeeld op opleidingsniveau, werkervaring en vlieguren ten opzichte van het bijbehorende functieprofiel en takenpakket. Zodra alles in beeld is, wordt per medewerker gekeken hoe diegene gaat voldoen aan de gestelde criteria. Dit traject wordt tevens landelijk opgepakt vanuit pijler 1 van de SPUK IBP (robustheid).

Typerend voor de OD Twente als ontwikkelende organisatie is het hoge aantal trainees, die specifieke opleidingen volgen om ze te laten voldoen aan de KC. Deze trainees doen geen zelfstandige werkzaamheden zonder collegiale toets van ervaren collega's die ruimschoots voldoen aan de KC 2.3. Bij inhuur van personeel wordt altijd wel gekeken naar de minimumeisen van de functie en of de ingehuurd voldoet. Hiermee worden risico's met betrekking tot het niet voldoen aan de KC 2.3 zoveel mogelijk beperkt. Deze risico's kunnen echter nooit volledig worden weggenomen. Denk hierbij aan lagere uitvoeringskwaliteit, meer bezwaren op procedures

of gemiste overtredingen tijdens controles. De OD Twente heeft afgelopen jaar echter niet geconstateerd dat deze risico's zich in de praktijk hebben voorgedaan.

Maatschappelijk effect

Kwalitatief personeel leidt tot betere dienstverlening richting burgers, bedrijven en de bredere leefomgeving. Op deze manier kan de OD Twente beter en efficiënter bijdragen aan haar overkoepelende doel.

1.4. Realisatie ten opzichte van planning

Deze paragraaf geeft inzicht in de realisatie van producten op zowel regionaal en lokaal niveau. Verder wordt overzicht gegeven van de gerealiseerde uren ten opzichte van de bijbehorende inbreng. Verrekening vindt plaats op basis van werkelijk gerealiseerde uren en zal via de jaarrekening aan het AB worden voorgelegd. De eindafrekening via de jaarrekening kan afwijken van het urenoverzicht in deze paragraaf. Onderstaand overzicht houdt namelijk geen rekening met belangrijke nuances, waaronder de inzet van eventuele reserves.

Realisatie producten Twente 2023		
Programma	UVP 2023	REA 2023
Vergunningen	5.686	6.456
Toezicht	8.141	8.005
Handhaving	764	602
Advies	2.183	2.179
Totaal	16.774	17.242

Realisatie producten Twenterand 2023		
Programma	UVP 2023	REA 2023
Vergunningen	246	274
Toezicht	390	438
Handhaving	46	10
Advies	227	197
Totaal	909	919

Vanwege interne aanpassingen in de rapportagesystematiek van de OD Twente, is het dit jaar niet mogelijk om urenrealisatie op programmaniveau (VTHA) te rapporteren. Dit zal komend jaar opnieuw worden ingericht. Wel is in onderstaande tabel onderscheid gemaakt in directe uren gerelateerd aan zaken en algemene directe uren. De uren 'Direct niet op zaak' betreffen onder andere uren ten behoeve van administratie, werkgerelateerde overleggen, begeleiding van trainees en andere algemene werkzaamheden die niet onder de overhead vallen.

Realisatie uren Twenterand 2023			
Urenpost	Ingebrachte uren	Uitgevoerd	Verschil
Direct op zaak		6.286	+140 uur
Direct niet op zaak	7.963	1.024	
Projecturen		793	
Totaal	7.963 uur	8.103 uur	

2. VTH-beleidsdoelen en prioriteiten

In lijn met het hoofddoel van de Omgevingswet, draagt de OD Twente bij aan optimale bescherming en duurzame benutting ten behoeve van het bereiken en in stand houden van een gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit. Tijdens de uitvoering van VTH-taken voor haar partners, streeft de OD Twente als deskundig gesprekspartner en adviseur hierbij constant naar kwaliteit en verbetering. De beleidsdoelen uit het VTH-beleid Twente en de Nadere uitwerking vormen de basis voor de uitvoering van VTH-taken.

Vanwege hoge werkdruk en extra werk rondom de inwerkingtreding van de Omgevingswet, is in het UVP 2023 gekozen om de focus te leggen op de 'basis op orde'. Hiermee wordt onder andere verstaan het verbeteren van datagericht werken en het wegwerken van de werkvoorraad. Vanuit de gedachte van de 'basis op orde', is voor 2023 gekozen om de volgende beleidsdoelen nader uit te werken:

- 1) De OD Twente heeft gebiedskennis in huis en heeft grip op activiteiten.
- 2) Er is draagvlak voor benodigde middelen, waarbij de begroting is gebaseerd op waarheidsgetrouwe en gedragen kentallen.
- 3) Het algehele naleefgedrag voor de taken die de OD Twente uitvoert is hoog.
- 4) De OD Twente heeft grip op klachten.
- 5) Verbetering van gegevenskwaliteit van de voornaamste risicovariabelen, zodat het informatie gestuurd risicomodel voor de clusters van standaardtaken optimaal kan functioneren.

Het geactualiseerde VTH-beleid Twente is breder en kent meer beleidsdoelen dan enkel de doelen die hierboven zijn beschreven. Het tegelijkertijd uitwerken van alle beleidsdoelen is met de huidige beleidscapaciteit echter niet mogelijk. Daarom is in eerste instantie gekozen voor doelen gerelateerd aan de 'basis op orde'. De komende jaren zullen beleidsinspanningen worden uitgerold naar de andere doelen uit de Nadere uitwerking van het regionale beleid. Hierbij zullen ook de zogenaamde 'Ambitieonderwerpen' de meer gerichte aandacht krijgen die deze thema's verdienen.

2.1. Gebiedskennis en grip op activiteiten

Out-of-the-box maatregelen

Begin 2023 heeft het AB ingestemd met de verlenging van de 'Out-of-the-box maatregelen' (OOTB). Deze set tijdelijke werkafspraken heeft bijgedragen aan de beheersbaarheid van de werkvoorraad en werkdruk voor een aantal producttypen binnen vergunningen en advies. Het effectueren van maatregelen rondom stikstofadviezen heeft geholpen veelal oude zaken op te schonen en prioriteit te geven aan nieuwe zaken. Inmiddels zijn nieuwe medewerkers aangetrokken voor de specialismen lucht en geluid. Ook heeft veel externe inzet plaatsgevonden om de bulk aan werkvoorraad te verminderen. Hierdoor zijn de OOTB maatregelen met ingang van 2024 beëindigd, zoals bestuurlijk afgesproken. Risico's die vooraf zijn beschreven rondom OOTB hebben zich niet voorgedaan in 2023. Denk hierbij aan een mogelijke exponentiële stijging van klachten of procedures die geen stand houden bij een bezwarencommissie.

Ondanks de OOTB maatregelen, bleef de werkdruk bij bepaalde clusters onverminderd hoog. Ondanks interne verbeteringen rondom luchtdadviezen binnen de OD Twente, bleef de landelijke stikstofproblematiek een grote externe invloed hebben op agrarische vergunningverlening. Ook was sprake van structureel hoge werkdruk binnen het cluster juridisch. Het intensieve recruitmentproces voor dit cluster heeft eind 2023 vruchten afgeworpen. Er zijn meerdere juristen aangetrokken, waaronder een senior-jurist. Dit leidt in 2024 naar verwachting tot vermindering van de werkvoorraad en werkdruk binnen het cluster juridisch.

Datakwaliteit

In het kader van de 'basis op orde' heeft de OD Twente afgelopen jaar verder gewerkt aan de verbetering van datakwaliteit en de doorontwikkeling van datagedreven werken. Zo hebben partners dit jaar voor het eerst toegang tot de rapportagetool van de OD Twente (PowerBI), waardoor real-time inzicht wordt verkregen in de VTHA-realisatie. Dit draagt bij aan transparantie en groeiend vertrouwen tussen de OD Twente en haar partners. Daarnaast zijn het afgelopen jaar leegstaande zolderzaken verder gevuld. De verwachting is dat binnenkort voor de eerste partners alle zolderzaken volledig gevuld zullen zijn. Tenslotte worden alle locatiedossiers aan de hand van werkafspraken continue bijgewerkt en geactualiseerd. Zo worden sinds 2023 de meest actuele dieraantallen

bijgehouden voor agrarische locaties. Ook het invoeren van bodemdossiers in het bodeminformatiesysteem is geprofessionaliseerd in 2023. Hiervoor zijn administratieve krachten opgeleid die deze taken uitvoeren. Dit verbetert de kwaliteit en verlaagt de werkdruk bij de adviseurs. Bij de doorontwikkeling van datagedreven werken is continuïteit van groot belang. De OD Twente borgt deze continuïteit onder andere middels interne audits (zie paragraaf 2.6) en zogenaamde 'conformiteitsuurtjes'.

Projectmatig werken

De OD Twente heeft in 2023 een volgende stap gemaakt richting projectmatig werken. De SPUK projecten THE en IBP-VTH zijn geslaagde voorbeelden hoe projectmatig werken in de praktijk een plek heeft gekregen in de organisatie. Werkzaamheden en activiteiten zijn gepland, er is gedurende het jaar (bij)gestuurd en over de resultaten wordt tijdig gerapporteerd. Ook is er een apart functieprofiel van projectleider opgesteld, die in 2024 wordt ingevuld. Voor het UVP 2024 is tenslotte ook een verbeterslag gemaakt ten aanzien van de regionale projecten. Er is meer overzicht gegeven en het bestuur is meegenomen bij de keuzes.

2.2. Draagvlak middelen en begroting

Begrotingswijziging

Het traject herijking financiering heeft geleid tot een reële en duurzame begroting voor 2024. De OD Twente heeft hierdoor passende financiering voor de kwalitatieve en kwantitatieve uitvoering van haar VTH-taken, wat bijdraagt aan de regionale maatschappelijke doelen om te komen tot een veilige, gezonde en duurzame fysieke leefomgeving. Deze middelen dragen daarnaast flink bij aan het voldoen aan de landelijke robuustheidscriteria en stellen de OD Twente in staat om in te spelen op relevante toekomstige ontwikkelingen. In aanloop naar deze forse formatie-uitbreiding, is gekozen om de begroting voor 2023 al enigszins te corrigeren.

Het intensief betrekken van alle partners bij het herijkingstraject financiering heeft geleid tot draagvlak voor deze benodigde middelen bij zowel bestuurders, accounthouders, beleidsadviseurs en financials. Dit draagvlak geldt tevens voor de kengetallen die tijdens dit traject gelijktijdig zijn herzien. Het toenemend vertrouwen vanuit onze partners heeft geleid tot minder nadruk op deze kengetallen, aangezien vanaf 2023 wordt afgerekend op basis van werkelijk gerealiseerde uren. In aanloop naar de inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2024, zijn nieuwe producten opgesteld zonder vastgestelde kengetallen. Ten behoeve van rapportagedoeleinden en leges zullen deze opnieuw moeten worden opgebouwd. Echter biedt het vertrouwen in de nieuwe systematiek van werkelijke urenrealisatie een goede tussenoplossing voor komend jaar.

2.3. Naleefgedrag

Het VTH-beleid benadrukt de sterke wens om naleefgedrag beter in kaart te brengen om hier in de toekomst goed op te sturen. De OD Twente kan naleefgedrag reeds meten aan de hand van het aantal hercontroles (A2.02) en handavingscontroles (A2.12) ten opzichte van het aantal initiële periodieke controles (A2.02).

Spontaan naleefgedrag:

- **Twentebreed:** Er is een lichte verslechtering in naleefgedrag geconstateerd ten opzichte van vorig jaar. Waar vorig jaar 44,8% van initiële controles heeft geleid tot een hercontrole, was dat dit jaar 48,6%.
- **Twenterand:** Er is een verslechtering in naleefgedrag geconstateerd ten opzichte van vorig jaar. Waar vorig jaar 35,6% van initiële controles heeft geleid tot een hercontrole, was dat dit jaar 46,0%.

Opvolgend naleefgedrag:

- **Twentebreed:** Er is een verbetering in naleefgedrag geconstateerd ten opzichte van vorig jaar. Waar vorig jaar 24,4% van hercontroles heeft geleid tot een handavingscontrole, was dat dit jaar 19,9%.
- **Twenterand:** Er is een verbetering in naleefgedrag geconstateerd ten opzichte van vorig jaar. Waar vorig jaar 21,1% van hercontroles heeft geleid tot een handavingscontrole, was dat dit jaar 17,2%.

De afname in handavingscontroles geeft een licht vertekend beeld, omdat dit gedeeltelijk wordt veroorzaakt door de beperkte juridische capaciteit in het afgelopen jaar. Minder juridische capaciteit leidt uiteraard tot minder handavingscontroles. Daarom kan deze daling niet in zijn geheel worden verklaard door beter naleefgedrag.

De OD Twente heeft in 2023 ook gewerkt om datakwaliteit rondom naleefgedrag verder te verbeteren. Middels een pilot is dit jaar gewerkt om de Landelijke Handhavingsstrategie Omgevingsrecht (LHSO) te integreren in ons zaakstelsel. Deze kan vervolgens dienen als registratiepunt voor naleefgedrag. Dit sluit aan bij de indicator voor naleefgedrag zoals omschreven in het VTH-beleid (type overtreder: goedwillend, moet kunnen, calculerend en bewust). Het doel is om komend jaar data rondom de LHSO op te bouwen en uiteindelijk te koppelen aan de dynamische risicoanalyse en het project gedragssturing.

2.4. Klachten

De afgelopen jaren is een sterke toename geconstateerd in het aantal klachtmeldingen dat door de OD Twente is afgehandeld. Deze Twentebrede ontwikkeling heeft zich ook in 2023 doorgezet. Hierbij heeft het totaal aantal klachtmeldingen van afgelopen jaar de verhoogde prognose van het UVP 2023 andermaal overschreden. Deze ontwikkeling heeft een negatieve invloed op de omgevingskwaliteit, aangezien toenemende klachten, hinder en overlast duiden op een lagere belevingswaarde en gebruikswaarde van de leefomgeving.

Om deze ontwikkeling beter te kunnen duiden en te adresseren, is in 2022 voor het eerst een klachtenanalyse uitgevoerd. Ook in dit jaarverslag wordt middels onderstaande tabellen inzicht gegeven in de omvang, oorsprong en aard van alle klachten die in 2023 regionaal en lokaal zijn ontvangen. De cijfers vanuit de analyse zijn op basis van ontvangen klachten. Hierdoor is er soms verschil tussen deze cijfers en de cijfers uit PowerBI. Als onderdeel van de analyse zijn locatie(s) waar de meeste klachten zijn ontvangen verder toegelicht.

Klachtenanalyse regio Twente 2023						
Aantal klachten afgehandeld (PowerBI)				Aantal klachten ontvangen (klachtenanalyse)		
1.422				1.422		
Afval	Asbest	Bodem	Geluid	Licht	Lucht	Overig
15	61	32	462	15	809	28
Toelichting: Het overgrote gedeelte van alle klachten in Twente had afgelopen jaar betrekking op lucht (57%) of geluid (32%). Binnen het thema lucht, ging het voornamelijk over klachten gerelateerd aan geur.						
Locaties						
Toelichting: Het afgelopen jaar hebben drie specifieke locaties binnen de regio een opvallend hoog aantal klachten ontvangen. Het gaat hierbij om: - Lucht- en geurklachten rondom een asfaltcentrale in de gemeente Hengelo (15% van alle klachten). - Geurklachten rondom een veevoederbedrijf in de gemeente Hof van Twente (9% van alle klachten). Dit bedrijf valt onder het bevoegde gezag van de provincie Overijssel. - Geurklachten rondom een houtbewerkingsbedrijf in gemeente Hof van Twente (7% van alle klachten).						

Onderstaande tabel geeft invulling aan de 'couleur locale', middels een specifieke klachtenanalyse voor de gemeente Twenterand.

Klachtenanalyse Twenterand 2023						
Aantal klachten afgehandeld (PowerBI)				Aantal klachten ontvangen (klachtenanalyse)		
32				33		
Afval	Asbest	Bodem	Geluid	Licht	Lucht	Overig
1	4	2	22	0	2	2
Toelichting: Het merendeel van alle klachten in Twenterand hadden afgelopen jaar betrekking op geluid (67%). De overige klachten zijn relatief gelijkmatig over de verschillende klachttypen verdeeld. De luchtklachten zijn zowel gerelateerd aan geur- als stofhinder.						
Locaties						
Toelichting: Het afgelopen jaar hebben twee specifieke locaties binnen de gemeente Twenterand een bovengemiddeld aantal klachten ontvangen. Het gaat hierbij om: - Geluidsoverlast rondom een sportschool in Vroomshoop (30% van alle klachten). - Geluidsoverlast rondom een metaalbewerkingsbedrijf in Vriezenveen (21% van alle klachten).						

2.5. Risicogericht werken

De OD Twente heeft in 2023 hard gewerkt aan de doorontwikkeling van risicogericht werken en de gegevenskwaliteit die hieraan ten grondslag ligt. Inmiddels is de OD Twente niet alleen in staat om risicogestuurd te prioriteren voor toezicht (controlefrequentie), maar ook voor vergunningverlening (toetsingsniveau):

Risicoanalyse

Het afgelopen jaar heeft de OD Twente in gezamenlijkheid met de OD IJsselland gewerkt om de resultaten vanuit de Overijsselbrede risicotool te implementeren in de eigen zaaksystemen. De statische risicoscores op basis van 'expert judgement' worden hierdoor dynamisch, waaraan nieuwe indicatoren op locatieniveau kunnen worden toegevoegd. Hierbij kan gedacht worden aan werkelijk naleefgedrag (LHSO) of de datum sinds de laatste controle (tijdsfactor). Deze dynamische risicoanalyse heeft grote potentie als katalysator voor datagedreven werken, omdat medewerkers medeverantwoordelijk worden gemaakt voor prioritering van hun eigen werk.

Komend jaar moet datakwaliteit voor de risicoanalyse echter eerst verder worden verfijnd. De huidige risicoscores zijn namelijk gebaseerd op milieubelastende activiteiten (Omgevingswetproof). Deze activiteiten zijn in eerste instantie grofmazig aan locaties in Overijssel gekoppeld op brancheniveau, wat soms leidt tot niet representatieve risicoscores. Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet, is komend jaar het doel om hierin een verbeterslag te maken. Milieubelastende activiteiten zullen stapsgewijs worden gecorrigeerd voor alle locatiedossiers. Dit zal leiden tot meer representatieve risicoscores.

LVS

In 2023 is het project rondom de Landelijke Vergunningenstrategie (LVS) afgerond. De OD Twente was subsidieaanvrager en heeft de projectleider geworven. Samen met zeven andere omgevingsdiensten is gewerkt aan een landelijke standaard voor vergunningverlening die is vertaald in een ICT-tool. Via deze tool wordt een standaard toetsniveau toegekend aan de verschillende milieubelastende activiteiten. Daarnaast kan op basis van dynamische elementen zoals ligging, klachten of vooroverleg bepaald worden of de toetsing verzaagd of verlicht moet worden. Binnen een regio kan deze landelijke standaard vertaald worden naar een regionale ambitie. De OD Twente wil dit samen met de bevoegde gezagen in 2024 oppakken als 'nadere uitwerking' op het nieuwe VTH-beleid Twente.

2.6. Dienstverlening

In 2023 heeft de OD Twente aansluiting gezocht met de Omgevingswet door haar dienstverlening verder door te ontwikkelen. Er is gewerkt aan het creëren van een "level playing field", volgens de dienstverleningsprincipes van de Omgevingswet:

Werkprocessen, procedures en producten (CLV)

Onze missie, visie en definitie vormen de basis hoe wij kwaliteit benaderen en integreren in ons werk. We streven ernaar om kwaliteit te borgen in onze organisatie en dat ons werk voldoet aan ieders verwachtingen. Hierbij laten we zien hoe we kwaliteit vertalen naar ons dagelijks werk. Dit betekent dat wij:

- Voortdurend moeten inspelen op veranderende behoeften, eisen en prioriteiten bij het leveren van onze producten en diensten.
- Voortdurend moeten innoveren, trainen en verbeteren, omdat het leveren van kwaliteit een doorlopend proces is. Dit vereist een proces van continue leren en verbeteren en voortdurende kwaliteitsverbetering volgens het principe van Plan-Do-Check-Act (zie afbeelding).

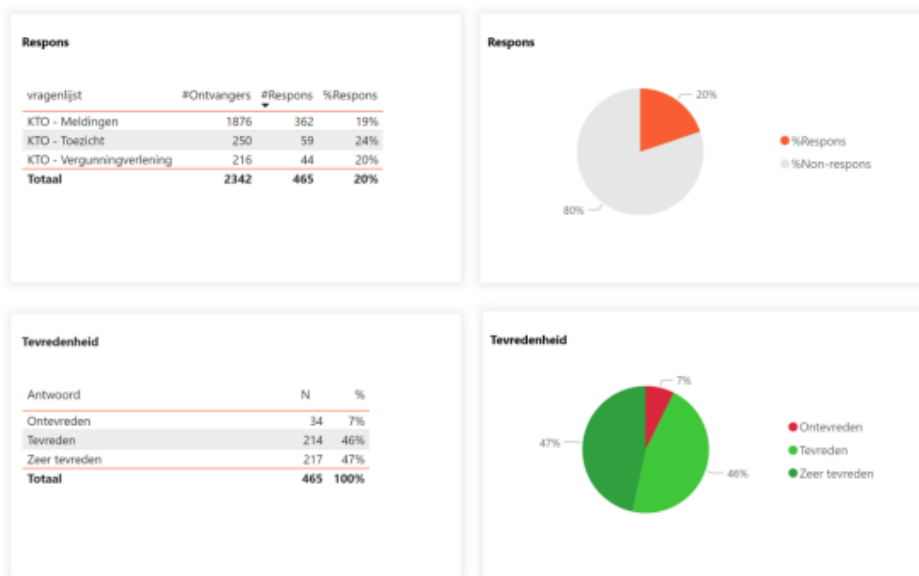
In 2022 is het proces van Continu Leren & Verbeteren (CLV) geïmplementeerd. Dit proces houdt in dat alle medewerkers en afdelingen binnen de organisatie zich richten op het creëren van waarde en het verminderen van verspillingen. We streven naar voortdurende verbetering onze werkprocessen, werkinstructies en werkafspraken om de doorstroom van producten en diensten te optimaliseren. In 2023 is het CLV-initiatief voortgezet, met focus op diverse onderwerpen. In dit kader zijn inmiddels twee onderwerpen afgerond: 'Proces meervoudige aanvragen' en 'Zolderzaken/Werkdossiers'.

Interne audits

Als onderdeel van het CLV-initiatief, is in 2022 gestart met het uitvoeren van interne audits op de primaire werkprocessen. Deze audits hebben als doel om regelmatig te beoordelen of deze processen nog steeds voldoen aan de gestelde eisen en om eventuele aanpassingen als gevolg van vorige audits te evalueren. Door deze interne audits periodiek uit te voeren, wordt de PDCA-cyclus sluitend gemaakt. Na de eerste audit bij Toezicht en Handhaving, hebben de interne audits ook in 2023 doorgang gevonden. Afgelopen jaar zijn ook voor Vergunningverlening en Advies interne audits uitgevoerd, waarbij de bevindingen intern zijn teruggekoppeld aan het management en de medewerkers. In 2024 staat de eerste zogenaamde 'her-audit' op de planning bij Toezicht en Handhaving.

Klanttevredenheidsonderzoek

Klanttevredenheid is een cruciale indicator voor het meten van de kwaliteit van onze dienstverlening. Om deze reden is klanttevredenheid opgenomen als beleidsdoel in het Twents VTH-beleid en de Nadere uitwerking. In 2023 is het klanttevredenheidsonderzoek (KTO) bij de OD Twente verder doorontwikkeld en uitgebreid naar meer producttypen. Het resultaat van dit onderzoek wordt tevens gebruikt als input voor eerder benoemde interne audits. De algemene resultaten van het KTO staan hieronder schematisch weergegeven.

Hoewel de respons (20%) wellicht aan de lage kant lijkt, is dit consistent met de respons die wordt gezien bij andere omgevingsdiensten. Het is bemoedigend om te zien dat het hoge aandeel positieve reacties was gericht op de snelle afhandeling van aanvragen. De OD Twente erkent de genoemde verbeterpunten, namelijk communicatie met aanvragers. We blijven ons inzetten om dit aspect in de toekomst verder te optimaliseren.

Als we kijken naar de gemeten tevredenheid over de afgelopen drie jaar, kunnen we een positieve trend waarnemen. In 2021 bedroeg de tevredenheid 91%, gevolgd door 90% in 2022 en de stijging naar 93% in 2023. Deze stijging is bemoedigend en toont de CLV-cultuur van de organisatie, waarbij voortdurend wordt gestreefd naar verbetering in onze dienstverlening. Het meten van klanttevredenheid blijft in de toekomst een belangrijke graadmeter voor de dienstverlening van de OD Twente. Hiermee wordt voldaan aan het VTH-beleidsdoel waarbij klanttevredenheid periodiek wordt gemeten.

3. Evaluatie taken en werkzaamheden 2023

Dit hoofdstuk geeft inzicht in de door de OD Twente uitgevoerde taken en werkzaamheden in het afgelopen jaar binnen de programma's vergunningverlening, toezicht en handhaving en advies voor de gemeente Twenterand..

3.1 Programma Vergunningen

Voor het taakveld vergunningen wordt de vergunningenstrategie gehanteerd. Deze is opgenomen in het uniforme VTH beleid Twente en de Nadere uitwerking. Deze strategie biedt de algemene kaders en uitgangspunten voor vergunningverlening en de verschillende keuzemomenten hierin.

In onderstaande tabel zijn zowel de geplande als het aantal behandelde producten beschreven. Opgemerkt wordt dat het aantal verwachte producten een vraaggerichte inschatting betreft die is gebaseerd op de aantallen van voorgaande jaren en de ontwikkelingen en trends die reeds bekend zijn. Het is namelijk op voorhand niet te bepalen hoeveel van ieder type vergunningaanvragen / meldingen wordt ingediend.

Gemeente Twenterand 2023			
PDC	OMSCHRIJVING	UVP 2023	REA 2023
A1.01	Vooroverleg	0	1
A1.02	Melding activiteiten (besluit)	67	81
A1.03	Omgevingsvergunning regulier	2	6
A1.04	Omgevingsvergunning uitgebreid	5	4
A1.05	Toets actualisatie vergunningen	0	0
A1.06	(Gedeeltelijk) intrekken omgevingsvergunning	1	9
A1.07	MER procedure	0	0
A1.08	(Vormvrije) MER beoordeling	2	4
A1.09	Maatwerkvoorschriften	2	5
A1.10	Bodem melding	72	65
A1.11	Bodembeschikking	1	3
A1.12	Melding sloop / asbest	92	86
A1.13	Milieuvadvis omgevingsvergunning	2	10
A1.14	Vorbereiden beschikking hogere grenswaarde	0	0
A1.15	Ontheffing APV	0	0
	Totaal	246	274

Ondanks de hoge realisatie en OOTB-maatregelen binnen het programma vergunningen in 2023, blijft de toestroom voor sommige vergunningenproducten onverminderd hoog. Een algemene oorzaak is een kleine piek in aanvragen die aan het einde van het jaar werd ervaren als gevolg van de Omgevingswet. Deze aanvragen zijn ingediend onder het recht dat gold voor 1 januari 2024. De bestaande werkvoorraad wordt in 2024 zo spoedig mogelijk afgehandeld.

Voor de agrarische gemeenten zoals Twenterand, blijft de stikstofproblematiek invloed uitoefenen op de realisatie. Het opschorten van vergunningverlening rondom emissiearme stalsystemen heeft ondanks het hoge aantal afgeronde omgevingsvergunningen, geleid tot veel openstaande langlopende aanvragen voor agrarische bedrijven in Twenterand. Daarnaast heeft het project rondom mono-mestvergisters geleid tot een aantal extra afgehandelde meldingen, vormvrije MER-beoordelingen en milieuvadvisen omgevingsvergunning die vooraf niet waren voorzien. Tenslotte heeft het project stoppersregeling geleid tot een forse toename in het aantal (gedeeltelijk) ingetrokken omgevingsvergunningen.

3.2 Programma Toezicht & Handhaving

Voor toezicht en handhaving zijn al geruime tijd strategieën in gebruik. Deze zijn opgenomen in het VTH Beleid Twente en de Nadere uitwerking. Door toezicht te houden wordt gecontroleerd of wordt voldaan aan wet- en regelgeving en vergunningvoorschriften worden nageleefd. Voor de toezichthouders die de controle uitvoeren maakt de toezichtstrategie duidelijk hoe zij hun werk moeten uitvoeren. Ook geeft het inzicht in de verschillende soorten controles. Om vervolgens een goede uitvoering te geven aan handhaving wordt, indien nodig, aangesloten bij de LHSO.

Gemeente Twenterand 2023			
PDC	OMSCHRIJVING	UVP 2023	REA 2023
A2.01	Opleveringscontrole	0	8
A2.02	Periodieke controle	179	139
A2.03	Hercontrole	55	64
A2.04	Aspectcontrole	10	30
A2.05	Administratieve controle	4	13*
A2.06	Administratieve audit	0	0
A2.07	Vrije Veld Toezicht / Gevelcontrole	0	2
A2.08	Klacht / melding	13	33
A2.09	Bodem toezicht	72	82
A2.10	Toezicht sloop / asbest	47	56
A2.11	Toezicht bouwen	0	0
A2.12	Handhavingscontrole	10	11
	Totaal	390	438
A3.01	Handhavingsverzoek	3	0
A3.02	Handhavingstraject	26	5
A3.03	(BOA) Strafrechtelijk onderzoek	17	5
	Totaal	46	10

**Realisatie AdC (A2.05) betreft grotendeels afgesloten zaken in het kader van energiebesparing (EI2021). Deze realisatie heeft geen of nauwelijks gevolgen voor de urenrealisatie.*

Toezicht

Het aantal verwachte periodieke controles voor de gemeente Twenterand is dit jaar niet behaald. Tijdens de najaarsrapportage is geconstateerd dat de oorspronkelijke prognosecijfers voor periodieke controles nog altijd waren gebaseerd op het VTH-beleid 2018. Deze werden niet haalbaar werden geacht met de huidige formatie. Dit heeft afgelopen jaren geleid tot structurele verschillen in de planning en daadwerkelijke realisatie. De OD Twente heeft zich daarom voor 2023 ten doel gesteld om 80% van de geprognosticeerde periodieke controles uit te voeren.

Voor de gemeente Twenterand is dit doel ook niet helemaal gehaald (77,6%). De voornaamste oorzaak hiervoor ligt in de landelijke krapte op de arbeidsmarkt. Dit knelpunt is nog sterker van toepassing voor agrarische gemeenten, waarbij het lastig blijft voldoende (ervaren) agrarische toezichthouders te werven. Voor de gemeente Twenterand wordt het tekort aan periodieke controles gedeeltelijk gecompenseerd door de uitvoering van extra opleveringscontroles, aspectcontroles en het afhandelen van extra klachten.

Opvallend voor 2023 waren de (te) hoge prognoses en realisatie met betrekking tot bodemtoezicht. In afstemming met haar partners heeft de OD Twente daarom gewerkt aan een risicogericht kader voor toezicht op grondtoepassingen onder het besluit bodemkwaliteit (BBK). Middels een risicomatrix wordt voortaan bepaald om BBK-toezicht te houden, wat moet leiden tot een Twentebreed controleniveau (circa 65%). Dit draagt bij aan uniformiteit en een 'level playing field'. Vanwege mogelijke nieuwe taken onder de Omgevingswet, leidt dit echter niet noodzakelijk tot minder werk voor team bodemtoezicht.

Handhaving

De hoge werkdruk als gevolg van personeelstekort binnen het cluster juridisch is ondanks vele inspanningen onveranderd gebleven. Dit heeft geleid tot een laag aantal afgeronde handhavingstrajecten en een structureel hoge werkvoorraad. Hierdoor vonden OOTB-maatregelen binnen dit cluster ook afgelopen jaar doorgang. Eind 2023 heeft het intensieve recruitmentproces echter vruchten afgeworpen. Er zijn inmiddels meerdere juristen aangetrokken, waaronder een senior-jurist. Dit moet in de loop van 2024 leiden tot een afname in werkvoorraad en werkdruk binnen cluster juridisch. Komende periode zal blijken in hoeverre de onderbezetting binnen het juridisch cluster en de OOTB-maatregelen invloed hebben gehad op de mogelijke risico's. Denk hierbij aan het verlopen van handhavingstermijnen en meer procedures die geen stand houden bij een bezwarencommissie.

3.3 Programma Advies

Naast producten op het gebied van vergunningverlening en toezicht en handhaving, kennen we ook specialistische adviesproducten. Deze producten zijn hieronder opgenomen. Er wordt aangesloten bij de producten uit de Twentse Norm (PDC).

Gemeente Twenterand 2023			
PDC	OMSCHRIJVING	UVP 2023	REA 2023
A4.01	Voorlopige voorziening	0	0
A4.02	Bezwaar	5	0
A4.03	Beroep	2	0
A4.04	Advies bij juridische procedures	6	2
A4.05	Advies bodem	58	43
A4.06	Advies externe veiligheid	10	12
A4.07	Advies milieuzonering	0	3
A4.08	Advies geluid	30	19
A4.09	Advies luchtkwaliteit (lucht en geur)	20	30
A4.10	Milieuvadvis ruimtelijke ordening	23	19
A4.11	Advies beleidsontwikkeling milieu	0	0
A4.12	Advies algemeen	9	8
A4.13	Informatieverstrekking	1	4
A4.14	Advies Flora en Fauna	22	17
A4.15	Advies energie en duurzaamheid	0	0
A4.16	Integraal Omgevingsadvies	3	0
A4.17	Advies sloop/asbest	38	40
	Totaal	227	197

Het totaal aantal adviezen is overeenkomstig de planning, maar wijkt op onderdelen af. Er zijn weinig adviezen algemeen, wat gunstig is omdat dit product in het verleden vooral werd gebruikt om adviezen te registreren die niet onder andere producttypen te vangen waren. De adviezen luchtkwaliteit zijn erg hoog, waarbij wordt opgemerkt dat veel luchtheadvies zijn afgedaan met behulp van de OOTB-maatregelen. De hogere aantallen voor advies externe veiligheid heeft te maken met de verschillende projecten rondom mono-mestvergisters in Twente. Deze mestvergisters moeten worden geregistreerd in het Register Externe Veiligheid (REV), waarvoor aparte zaken worden aangemaakt.

3.4 Externe Partners

Bij de uitvoering van VTH-taken werkt de OD Twente regelmatig samen met verschillende externe partners. Deze samenwerking is gebaseerd op wettelijke en wenselijke taken. Eventuele “wenselijke taken” worden vastgelegd in werkafspraken tussen de OD Twente en de desbetreffende externe partij. Hiervan wordt het bevoegd gezag in kennis gesteld, evenals voor afspraken en/of prioriteiten in het kader van toezicht en handhaving en het gezamenlijk uitvoeren van projecten.

Samenwerking Veiligheidsregio

De OD Twente heeft een structurele samenwerking met de Veiligheidsregio Twente. Er vindt periodiek overleg plaats op verschillende niveaus, van directieniveau tot casusniveau. De samenwerking is vastgelegd in een DVO, maar in de praktijk vooral pragmatisch van aard. Medewerkers weten elkaar snel te vinden en er wordt periodiek bij elkaar op kantoor gewerkt om een makkelijk aanspreekpunt te zijn. Er zijn geen concrete gezamenlijke controleprojecten uitgevoerd in 2023. Wel is intensief samenwerkt rondom de komst van de Omgevingswet. Een goed voorbeeld hiervan is de pilot ‘bouwsteen Externe Veiligheid’. Hierin is samen met de gemeenten Almelo en Haaksbergen een eerste aanzet geschreven voor een paragraaf externe veiligheid onder het omgevingsplan. Elke gemeente moet de komende jaren een omgevingsplan opstellen en vaststellen.

Samenwerking Waterschappen

De noordoostelijke OD's en waterschappen uit de provincies Groningen, Drenthe en Overijssel hebben een structurele samenwerkingsovereenkomst. Hierbinnen wordt themagericht samengewerkt middels jaarlijkse projecten en activiteiten. De doelstelling van de samenwerking is om op een laagdrempelige manier en op basis van vrijwilligheid elkaar te versterken. Gezocht wordt naar een combinatie van kennis en uitvoering.

Het project om de handavingsstrategieën tussen de organisaties op elkaar af te stemmen is afgerond. Gezamenlijk is kennis en ervaring uitgewisseld, waarbij is gekeken naar mogelijk raakvlak. Dit heeft geleid tot harmonisatie van bepaalde onderdelen van de strategie. Uiteraard bepaalt ieder bestuur haar eigen ambitieniveau. Verder is een kennisproject opgestart rondom co-vergisters. De Noordelijke Omgevingsdiensten hebben hierbij onderzoeken uitgevoerd naar de samenstelling van digestaat. In een gezamenlijke werkgroep worden de aanpak, resultaten en vervolg met elkaar afgestemd. Tenslotte is het project Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) uitgesteld vanwege capaciteitsproblemen rondom de invulling van het projectleiderschap. Dit krijgt een vervolg in 2024.

Ketensamenwerking

De OD Twente maakt onderdeel uit van het programmamanagersoverleg Omgevingswet. Binnen dit programmamanagersoverleg werken alle ketenpartners samen aan de invoering van de Omgevingswet. Alle Twente gemeenten, de provincie, het waterschap, de Veiligheidsregio en de GGD zijn vaste deelnemers. Daarnaast sluiten naar behoefte ook partijen als Het Oversticht en Rijkswaterstaat aan. Gezamenlijk maken we afspraken over ketensamenwerking bij initiatieven en testen we het nieuwe DSO. In 2023 zijn de samenwerkingsafspraken tussen de verschillende bevoegde gezagen en de ketenpartners gemaakt. Hierbij is er een eenduidige werkwijze afgesproken, waarmee we op dit punt voldoende zijn voorbereid op de komst van de Omgevingswet binnen de regio Twente.

4. Projecten

In dit hoofdstuk wordt een overzicht verschaft van de projecten die in het afgelopen jaar zijn uitgevoerd of waaraan is deelgenomen. De regionale projecten en collectieve werkzaamheden die hieronder worden benoemd vinden ook in 2024 doorgang

4.1. Regionale projecten

Omgevingswet (zie ook par. 1.3)
De definitieve inwerkingtreding van de Omgevingswet gaf duidelijkheid, scherpste en focus aan de voorbereiding. Deze voorbereiding richtte zich zowel op aanpassingen binnen de OD Twente, evenals samenwerkingsafspraken met bevoegde gezagen en ketenpartners. Ook zijn medewerkers opgeleid. Dit betroffen zowel hernieuwde basistrainingen, maar ook verdiepingstrainingen voor specialisten. Voor de eerste maanden van 2024 zijn maatregelen getroffen om eventuele problemen snel op te lossen. Een (extreem) grote piek in aanvragen is eind 2023 uitgebleven. Wel is duidelijk geworden dat bij bevoegde gezagen erg veel aanvragen binnen zijn gekomen. In 2023 is de pilot OTT voortgezet om ervaring op te doen met de nieuwe integrale werkwijze onder de Omgevingswet. Extra voorlichting rond de zomer 2023 heeft ervoor gezorgd dat het aantal behandelde zaken op de OTT fors is gestegen. De ervaring met deze casussen is voor het overgrote deel positief. Ook zijn er enkele casussen geweest met goede leerpunten. In 2024 wordt besluitvorming voorbereid om de OTT op termijn een definitieve plek te geven binnen de OD Twente.
SPUK IBP (zie ook par. 1.3)
Naar aanleiding van het rapport 'Om de leefomgeving' van de commissie van Aartsen is het landelijk traject IBP VTH opgestart. Het voornaamste doel van dit programma is het verbeteren van het VTH-stelsel via 6 pijlers: 1. Robuuste omgevingsdiensten en financiering 2. Bestuursrechtelijke en strafrechtelijke handhaving en vervolging 3. Informatievoorziening VTH 4. Kennisinstructuur en arbeidsmarkt 5. Onafhankelijke uitvoering van toezicht en handhaving 6. Monitoring kwaliteit milieutoezicht Middels een Specifieke Uitkering (SPUK IBP) heeft de OD Twente in 2023 een grote bijdrage geleverd aan deze pijlers. Hierbij lag de focus vooral op pijler 1 (robuustheid), 4 (arbeidsmarkt), 5 (onafhankelijke uitvoering) en 6 (monitoring). Dit alles draagt bij aan de versterking van de OD Twente als hoogwaardige dienst.
Energie & Duurzaamheid (zie ook par. 1.3 en Jaarverslag E&D)
In de afgelopen jaren heeft de OD Twente externe middelen vanuit het Rijk, de provincie en enkele gemeenten ontvangen voor de uitvoering van VTH-taken en doorontwikkeling binnen het thema energie en duurzaamheid. 1. <u>VUE3</u>: Vanuit het Rijk is extra budget beschikbaar gesteld om voor 2022 en 2023 energiebesparingstaken voor gemeenten uit te voeren. Deze taken zijn door een externe partij uitgevoerd. Eind 2023 zijn deze werkzaamheden voltooid, waarvoor het volledige budget is benut. 2. <u>Programma energie en duurzaamheid 2022-2023</u>: Het grootste deel van de uitvoering voor beide jaren heeft plaatsgevonden in 2023. Hierbij is een inhaalslag gemaakt, waarbij ongeveer 95% van alle middelen zijn besteed. Openstaande taken liggen voornamelijk bij hercontroles. Het doel is deze werkzaamheden in 2024 alsnog uit te voeren. 3. <u>SPUK THE</u>: Middels deze subsidie heeft de OD Twente tot en met 2026 rijksmiddelen ter beschikking om additionele taken uit te voeren op het gebied van energietoezicht. Van groot belang is de randvoorwaarde van de SPUK-THE, namelijk dat deze subsidie is gebaseerd op co-financiering. Zonder bijdrage van de individuele partners, vervalt hierbij ook het recht op de rijksmiddelen vanuit de SPUK THE. Eind 2023 heeft het overgrote deel van de partners de intentie uitgesproken om deze werkzaamheden in 2024 te continueren.
Landelijke vergunningenstrategie (zie ook par. 2.5)

In 2023 is het project LVS afgerond. De OD Twente heeft de projectleider geworven en heeft samen met andere omgevingsdiensten gewerkt aan een landelijke standaard voor vergunningverlening. Dit is vertaald naar een ICT-tool, waarmee een standaard toetsniveau wordt toegekend aan verschillende milieubelastende activiteiten. Binnen een regio kan deze landelijke standaard vertaald worden naar een regionale ambitie. De OD Twente wil dit samen met de bevoegd gezagen in 2024 oppakken als 'nadere uitwerking' op het nieuwe VTH-beleid Twente.

Projectmanagement (zie ook par. 2.1)

Het projectmatig werken is in 2023 geïmplementeerd in de organisatie. De aanpak van de SPUK-THE, de SPUK IBP-VTH en de LVS hebben hieraan bijgedragen. Ook is een functieprofiel opgesteld voor projectleider, die in 2024 wordt ingevuld binnen de organisatie zodat de kennis over projectmatig werken wordt geborgd.

4.2. Collectieve werkzaamheden

Stikstof / duurzame landbouw (zie ook par. 1.3)

Stoppersregeling: Vanaf 1 januari 2013 moeten alle intensieve veehouderijen voldoen aan het Besluit emissiearme huisvesting (Beh). Vervolgens is het landelijke gedoogbeleid 'Actieplan Ammoniak Veehouderij' in het leven geroepen. Onderdeel hiervan was de stoppersregeling, waarmee agrariërs tot 1 januari 2020 de tijd kregen om alsnog aan het Beh te voldoen. De OD Twente heeft de afgelopen jaren deze bedrijven gecontroleerd en daarnaast op projectmatige wijze ondersteuning geboden rondom de stoppersregeling. Deze werkzaamheden zijn in 2023 afgerond. Vanuit de circa 475 locaties die hebben meegedaan aan de stoppersregeling, zijn voor 170 bedrijven de OBM ambtshalve ingetrokken of een nieuwe OBM verleend. Nog eens 200 OBM's kunnen worden ingetrokken als ze voldoen aan de voorwaarden. De overige bedrijven moeten nog nader worden onderzocht en mogelijk opnieuw worden gecontroleerd. De stoppersregeling wordt in 2024 opgevolgd door de Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties (Lbv).

PPLG: De OD Twente is aangesloten bij de provinciale werkgroep en levert een bijdrage aan het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG). Er wordt nagedacht over mogelijke maatregelen in het landelijk gebied en er wordt data aangeleverd voor onder andere gebiedsanalyses en mogelijke impact van deze maatregelen. Vanuit dit project kunnen vervolgens individuele gemeenten worden geadviseerd.

Ketentoezicht

Projectleiding en coördinatie ligt bij de de OD Twente, maar uitvoering vindt plaats bij de OD Rivierenland. In 2023 zijn gerichte interventies uitgevoerd op enkele bedrijven binnen Twente. Vanwege het vertrouwelijke karakter hiervan wordt hierover niet verder uitgeweid.

Uitvoeringsagenda Bodembeheer

De OD Twente heeft in 2023 de organiserende en coördinerende voorzittersrol vervuld binnen het Kennisnetwerk Bodembeheer Twente. Daarnaast is de gezamenlijke nota bodembeheer inhoudelijk geëvalueerd en aangepast. De nota is hierbij tevens 'Omgevingswetproof' gemaakt en is ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraden.

4.3. Lokale projecten

Geluidssanering wegverkeerslawaaï

In 2023 is 45 uur aan twee lokale projecten geluidssanering wegverkeerslawaaï besteed, namelijk aan de Almloseweg en de Hammerweg. Met betrekking tot de Almloseweg worden nu woningopnames gedaan door NIBAG. Zij begeleiden het vervolgtraject. Voor de Hammerweg is het project opgestuurd ter beoordeling aan het bureau sanering verkeerslawaaï (BSV). Naar aanleiding van de beoordeling door BSV kunnen technische aanpassingen van het rapport nodig zijn. Ook is het waarschijnlijk nodig de berekening uit te voeren volgens het nieuwe geluidmodel van 2024. Mogelijk volgt hier een vervolgactie uit voor de ODT.

5. Uitvoeringsorganisatie & bedrijfsvoering

De OD Twente moet als uitvoeringsorganisatie met bedrijfsvoering aan een aantal elementen voldoen ten aanzien van haar organisatie, borging van middelen, monitoring en rapportage. De uitvoeringsorganisatie dient zodanig ingericht te zijn dat een goede uitvoering van het VTH-beleid, inclusief de Nadere uitwerking en programma gewaarborgd is. Per element is aangegeven hoe hier uitvoering aan wordt gegeven.

Omschrijving	Toelichting
Uitvoeringsorganisatie	
De bestuursorganen richten hun organisatie zodanig in dat een goede uitvoering van het uitvoerings- en handhavingbeleid, en de uitvoeringsprogramma's, gewaarborgd is.	Via een governance is geborgd dat de beleids- en uitvoeringscyclus zowel bestuurlijk als ambtelijk wordt opgepakt door zowel de bevoegde gezagen als de OD Twente. Tevens zijn de afspraken vastgelegd in de GR, DVO's en het bedrijfsplan.
De bestuursorganen dragen er in ieder geval zorg voor dat: a) De personeelsformatie ten behoeve van de uitvoering en de handhaving en de bij de onderscheiden functies behorende taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden worden vastgelegd. b) Vergunningverleners niet worden belast met het toezicht op naleving en het voorbereiden of uitvoeren van bestuurlijke sancties. c) Toezichthouders niet voortdurend worden belast met het uitoefenen van toezicht op de naleving met betrekking tot dezelfde inrichting. d) De organisatie van de bestuursorganen en van de Omgevingsdienst ook buiten de gebruikelijke kantooruren bereikbaar en beschikbaar is.	Bevoegdheden, taken en verantwoordelijkheden zijn beschreven in de functieomschrijvingen en het formatieplan. Er geldt functiescheiding op persoonsniveau tussen vergunningverlening enerzijds en toezicht en handhaving anderzijds. Ook is er sprake van periodieke roulatie van toezichthouders en worden hercontroles altijd uitgevoerd door een andere toezichthouder. Voor specialismen en juridische deskundigheden geldt een scheiding op objectniveau. De OD Twente kent een 24/7 wachtdienst.
De bestuursorganen dragen tevens zorg voor dat: a) Een beschrijving van de werkprocessen, de procedures en de bijbehorende informatievoorziening inzake de uitvoerings- en handhavingstaken en het voorbereiden, geven en uitvoeren van bestuurlijke sancties wordt vastgesteld. b) De uit te voeren werkzaamheden plaatsvinden overeenkomstig deze beschrijving.	a) In de werkprocessen staat beschreven op welke wijze vergunningverleners, toezichthouders, handhavers en adviseurs hun werkzaamheden uitvoeren. Deze staan in het kwaliteitssysteem (WIKI 360). b) Er wordt een kwaliteitsplan opgesteld waarin de uitvoeringskwaliteit wordt geborgd. Elementen hierin worden getoetst middels het uitvoeren van audits.
Borging van middelen	
De bestuursorganen dragen er zorg voor dat: a) De voor het bereiken van de gestelde doelen en de voor het uitvoeren van de daarin bedoelde activiteiten benodigde en beschikbare financiële en personele middelen inzichtelijk worden gemaakt en in de begroting van de rechtspersonen en van de Omgevingsdienst worden gewaarborgd. b) De wijze van berekening van de benodigde financiële en personele middelen inzichtelijk wordt gemaakt. c) Voor de uitvoering van de uitvoeringsprogramma's voldoende financiële en personele middelen beschikbaar zijn en dat deze middelen zo nodig worden aangevuld of de uitvoeringsprogramma's zo nodig worden aangepast.	a) Borging vindt plaats middels de jaarlijkse programmabegrotingen, waarin per programma en deelnemer de middelen in beeld worden gebracht. b) Er wordt gewerkt met een PDC, die in 2024 wordt omgezet naar de Omgevingswet. Hierbij vormen producten, kengetallen en projecten een belangrijke basis voor de financiële berekening. c) Voor het eerst wordt op Twents niveau inzichtelijk gemaakt welke inzet de OD Twente in 2024 gaat uitvoeren, met voldoende capaciteit en middelen.

Monitoring	
De bestuursorganen bewaken resultaten en voortgang van: a) Het bereiken van de krachtens die leden gestelde doelen. b) De uitvoering van de uitvoeringsprogramma's.	Er wordt 4 en 8 maandelijks gerapporteerd over de voortgang. Bevoegde gezagen worden hierover op de hoogte gehouden middels accountgesprekken. In 2024 wordt monitoring ingericht om beter inzichtelijk te maken welke bijdrage is geleverd aan de gestelde doelen.
De bestuursorganen dragen zorg voor de registratie van gegevens die zijn verkregen in het kader van de uitvoering en handhaving.	Betreft de vastlegging middels het zaaksysteem PowerBrowser en ondersteunende applicaties. Het archief VTH is per deelnemer afgestemd.
Rapportage	
De bestuursorganen rapporteren periodiek over: a) Het bereiken van de krachtens die leden gestelde doelen. b) De uitvoering van de voorgenomen activiteiten in verhouding tot de prioriteitenstelling c) De uitvoering van de afspraken	a) Monitoring en jaarverslag. b) Jaarverslag en 4- en 8-maandenrapportages. c) Jaarverslag en 4- en 8-maandenrapportages.
De bestuursorganen evalueren jaarlijks of de activiteiten die zijn opgenomen in de uitvoeringsprogramma's zijn uitgevoerd en in hoeverre deze activiteiten hebben bijgedragen aan het bereiken van de gestelde doelen.	Betreft de jaarlijkse rapportage middels het Jaarverslag VTH, inclusief terugkoppeling VTH-beleidsdoelen en bijbehorende UVP.
B&W en GS delen de rapportage mee aan de gemeenteraad en provinciale staten.	Betreft de jaarlijkse aanbidding van het Jaarverslag VTH.
Verplichte aansluiting Inspectieview Milieu	De verplichte aansluiting op Inspectieview Milieu is gerealiseerd middels deelname aan I-GO (Gelderse Omgevingsdiensten).